

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši redelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5. in sicer uredništvo v I. nadst., upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništvo telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravnništva telefon št. 85.

Naprednjaki na Goriškem.

Buditelj goriških Slovencev, nepozabni Lavrič, počiva že dolgo v grobu, toda seme, katero je vsejal Lavrič s svojimi somišljeniki, je padlo na rodovitna tla, je lepo vzklilo in rodilo mnogo dobrega sadu. Goriški Slovenci so, kar se tiče narodne zavestnosti in naprednosti, med prvimi, in da Slovenstvo prav na Goriškem lepo napreduje v vseh ozirih in da je pridobilo toliko na moči in veljavi, je posledica te zavestnosti in naprednosti.

Klerikalni v pravem pomenu besede niso bili goriški Slovenci nikdar in tudi tisti, ki hodijo danes s klerikalno stranko, niso klerikalnega mišljenja, nego se iz drugih nagibov drže hujšakačev duhovnikov. Lahko se torej reče: goriški Slovenci so po mišljenju naprednjaki, četudi so razdeljeni na dve strani.

Uvažuje potreba časa in razmer so goriški naprednjaki revidirali svoj program in sklicali zaupnike narodno-napredne stranke na dan 24. t. m. v Gorico na shod.

Ta shod bo največjega, morda zgodovinskega pomena. „Soča“ ga pozdravlja tako-le:

„Sem let poteče skoro, odkar se je osnovala narodno-napredna stranka na Goriškem. V hudih političnih bojih je nastala. Sovražniki so jo obsodili na smrt ter ji stregli po življenju. Svojeje namena pa niso dosegli in ga ne dosežejo nikdar. To nam spričuje sedanja doba, ko vstaja stranka pomlajena, reorganizovana na dan.“

Tačas, ko ni dosegla popolnega uspeha pri deželnozbornih in državnoborskih volitvah, so jej napovedovali bližnjo smrt; ko je nekdo iz neznanega vzroka vrgel puško v koruzo, so rekli, da je je konec, češ, vse jo zapušča. Ali napredna misel se je vkljub vsemu temu gojila po deželi, čete so naraščale in kar nič se ne strašijo nasprotnikov in sovražnikov pod domačo streho, tako, da je napočil čas, ko stopi stranka prerajena kot nova stranka na beli dan.

Res je, da se dá tekom 7 let marsikaj storiti, v takem času se po vztrajnem delu pokažejo uspehi. Pogojev za posebno uspešno delovanje ni bilo. V središču je bilo premalo moči, ki bi posvečevali svoje moči političnemu delu, znani „odpad“ je vplival po svoje, na deželi so stali preveč pod pritiskom klerikalne strahovlade. Toda vse to nas ni strlo. Vsi dobromisleči so čutili, da pride do nekakega preporoda, živeli smo pod vtiskom, da pride trenotek, ko stopimo krepki na dan, ko se povzdignemo, ko razvijemo zastavo nove stranke.

Trenotek je tu. Na površje so stopili močje v središču, na deželi pa je narasla četa, hrabra četa. Program reorganizujoče stranke je jasen, organizacijski statut priča čisto in odkrito, kako se začuje novo politično, gospodarsko, prosvetno delo na Goriškem.

Prepričani smo, da mora delovanje prenovljene stranke privabiti v naše vrste tudi one, ki se doslej niso mogli odločiti za vstop v napredno stranko, ali so jih tudi klerikalci zaman naganjali pod črno bandero...

Kar je bilo, je bilo. Nazaj se moramo ozirati toliko, da vidimo naprej. Pogled nazaj kaže, kaj sme, kaj mora biti in kaj ne. Mejniki naj bodo delo! Nastopajo novi časi, nove ideje si pridobivajo zmag. Računajmo z njimi, pojdemo naprej po poti napredka, svobode, prosvete.“

Pridružuje se tem izvajanjem „Soče“ želimo iz vsega srca, da bi imel shod zaupnih mož v Gorici popoln uspeh.

Državni zbor.

Dunaj 22. januarja. Zakon o regulaciji uradniških plač je bil po kratki specijalni debati sprejet v drugem in tretjem branju. Vsi spreminjevalni predlogi so bili odklonjeni. Nato se je začelo razpravljati o regulaciji plač profesorjem in državnim učiteljem. Tudi ta debata je bila kratka ter se je sukala največ okoli zahteve posl. Kramarja v

prilog izrednim visokoškolskim profesorjem. Posl. Seitz je zahteval, naj se učitelje telovadbe posebej honorira za mladinske igre na srednjih šolah, ali pa se jim naj to šteje v učno obveznost. Vsak dosluženi podčastnik lahko pride v osmi činovni razred, zato pa je smešno, ako se to zabrani izprašanim učiteljem. — Posl. Petelenz je zahteval reformo celega srednjega šolstva. — Naučni minister Marchet je obširno odgovarjal vsem govornikom, posebno na izvajanju posl. dr. Kramarja. — Poslanec Bendel je izjavil, da je treba z r-formo srednjih šol prirediti pri šolskih oblastnjah, iz katerih je treba izgnati birokratični duh. — Pri glasovanju so bili vsi spreminjevalni predlogi odklonjeni, zakon pa sprejet nespremenjen v drugem in tretjem branju. Resolucije so se izročile proračunskemu odseku. Nato se je začela podrobna debata o pooblastilnem zakonu glede pokritja vseh teh zvišanih plač. — Glavni govornik contra posl. Seidel je izjavil, da ni sovražnik uradnikov, toda proti zakonu je zato, ker je prišel prenaplajeno ter ni nihče z njim zadovoljen. Uradnikom bi bilo bolje ustrezno, ako bi se bil zakon odklonil, a dovolil 20 milijonski kredit za res potrebne uradnike. — Zakon je bil sprejet v drugem in tretjem branju.

Nato se je začelo razpravljati o nujnem predlogu posl. Stojana zaradi zvišanja plač duhovnikov. — Posl. Schmeier se je odločno izjavil proti nujnosti. Predloga se je napačno spavila v zvezo z uradniškim zakonom. Pri uradnikih se je šlo za ljudi, ki služijo državi s poštenim in požrtvovalnim delom. Gospodje pa, za katere se gre pri kongru, niso državni uradniki in do njih nima tudi državna oblast vpliva. Ako kdaj kak zakon ni bil nujen, je to ta zakon. Razen duhovnikov je v Avstriji več ljudskih slojev, ki trpe veliko večje pomanjkanje, a se še ni nihče zanje vzdignil. Čudno je, da razpolaga naučni minister čez več kot 4.800.000 K za duhovščino, dočim je trgovinski minister izjavil, da za

poštne uradnike nima ne krajevarja na razpolago. Pa tudi, ako bi bilo pokritja za kongru, se še vedno vpraša, ako je država dolžna, prevzeti to breme. Za državo ni obveznosti, da bi zboljšala plače duhovnikov. Država, ki ima za duhovnike na razpolago 4.800.000 K, daje za pospeševanje vsega obrtništva 780.000 K, v svoji službi nastavljenim slugam pa zboljša ta država dnevno plačo 9 do 10 h. Prišel bo čas, da bo tudi v Avstriji prodrlo načelo, da mora cerkev svoje služabnike sama plačevati, kakor sploh mora vsak podjetnik svoje delavce. Katoliška cerkev je največje podjetje, ki si ga sploh misliti moremo in ki ima svoje tekoče in stalne dohodke, iz katerih naj plačuje svoje služabnike. Potem je našteval, kako se premoženje katoliške cerkve v Avstriji množi. Leta 1835. je imela 114 milijonov, leta 1905. pa že 950 milijonov. Potemtakem prilaga cerkev vsako leto 35 milijonov čistega dobička k svojem kapitalu. Cerkev je tudi lastnica veleindustrijskih podjetij in veleposelstnica. Vedno je zraven, kjer je kaj zaslužiti in slabih kupčij ne sklepa. Govornik je opozarjal na francoski kulturni boj ter izjavil, da cerkev koristi državi le dotlej, dokler država njej koristi. Proti krščanstvu ne bo nastopil noben pameten človek, toda popje so ubili katoliško vero. Klerikalizem je sovražnik kulture, napredka in delavstva, zaradi tega soc. demokratje ne morejo pomagati, da bi se kler ojačil. Ako je nujno zboljšati položaj duhovščini, je to nujno za cerkev, ne pa za parlament. — Posl. Günther (protestant) je govoril o položaju protestantske duhovščine ter izjavil, da bogoslov za nujnost, ker je prepričan o potrebi vere. — Posl. Tschann je izjavil, da so razne cerkvenopravne reforme mnogo nujnejše, kakor zvišanje kongru, n. pr. reforma zakonskega prava, reforma patronatskega prava in konstituiranje župnijskih občin.

Pri glasovanju je bila nujnost sprejeta. Proti so glasovale vse svobodomiselné stranke. Govoril je še za predlogo naučni minister Marchet, nakar se je debata odložila do jutri.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 22. januarja. Danes so bile skoraj ves dan konference zaradi afere ministra Polonyija. Iz Dunaja je prispel minister Zichy, da predloži ministrskemu predsedniku cesarjevo odločitev v tej aferi. Zvečer so imeli posebno konferenco Polonyi, Wekerle in Kossuth. Po jutrišnjem ministrskem svetu odputuje Wekerle na Dunaj, nakar se šele odloči, ali odstopi samo minister Polonyi ali pa celokupno ministrstvo. Za naslednika Polonyiju se imenuje glavni urednik „Magyar Orszaga“ Hollo.

V neodvisni stranki je izjavil Kossuth, da se je treba držati strankinega sklepa, da je Polonyijeva stvar rešena. Ministrski predsednik pa je izjavil v ustavni stranki, da upa stvar poravnati. — Petnajst najodličnejših poslancev neodvisne stranke je objavilo izjavo: Dokler Polonyi ne dožene zadeve pred sodiščem, se ne more končati ne s strankinimi sklepi ne z zaupnicami.“

Konflikt med Avstrijo in Srbijo.

Belgrad, 22. januarja. Srbska vlada je včeraj izročila avstro-ogrskemu poslaniku odgovor na noto avstrijske vlade zaradi trgovinskih pogajanj. V odgovoru se baje zagotavlja avstro-ogrski industriji lojalna konkurenca.

Sprememba v turškem prestolonasledstvu.

Carigrad, 22. januarja. Sultan hoče na vsak način spremeniti prestolonasledstvo tako, da se namesto najstarejšega princa Rešad-Efen-dija proglasi za prestolonaslednika Burhan-Eddin. Temu nasprotuje najbolj veliki vezir Ferid paša. Podpirata gvojni minister Riza paša in minister zunanjih del Ahmed

LISTEK.

Ivan Cankar: Krpanova kobilica.

Ugodno je kritiku pisati o Cankarju, in zelo hvaležen posel je za estetika, motriti našega pisatelja z različnih literarnih stališč, zasledovati njegove revolucionarne nazore o svetu in mu strme slediti na njegovem potu. Ugodno je to, pred seboj imaš lepo polje, Cankarjevo novelistiko, marsikaj mu lahko mirne duše opomeneš, brezobirno in s polnim pravom, ali nekaj je, kar moraš Cankarju najprej priznati, in le pod tem pogojem smeš potem Cankarju vračati milo za drago, smeš govoriti z njim v njegovem ošabnem jeziku, v katerem hruli svoje literarne tovariše in kritike. Najprej je treba omeniti, in to zahteva pravičnost, kakšno stališče si zavzel napram njemu, treba je povedati, da ga ne staviš v isto vrsto z literati „nižjih rodov“, da ga

ne božaš in ne karaš na mil in osluden način, temveč da velja zate za umetnika na slovstvenem polju, za največjega v Slovenih, da je Cankar v jeziku in slogu prvi naš mojster, da je duhovit, da je „velik“, če govorim s frazersko pozo. Zaeno priznaj, da se Cankar pri nas mnogo premalo čita in premalo pozna, da je grdo, ker se Cankarjeve knjige praše po založnikovem skladišču, mesto da bi jih kupovali in brali s pridom.

In potem smeš mirne duše povedati Cankarju, da mu še manjka to into, preden bo res tako nedosežno visoko nad nami, kakor bi bil rad, ga primeš za Ahilovo peto, omeniš, da je sam sebi nezvest, da še ni načistem s svojimi nazori, in da so zato tudi njegovi spisi mnogokje zelo nejasni in naravnost neprebavljivi, da je časih netečen, dolgovezen, da boleha na občečloveških slabostih, ki se jim pravi: Napuh, samoljubje itd. Te in enake slabosti so zlasti za pisatelja nevarne, ker ga delajo nesimpatičnega.

In s tem je mnogo povedanega. Premišljeval sem, odkod to pride, da

pisatelj Cankar vkljub svojim velikim prednostim, krasnemu slogu, duhovitosti in globini misli primeroma zelo slabo ugaja slovenskemu občinstvu, in je glede na njihovo lepo število malo spisov, ki bi jih človek zopet in zopet in z veseljem čital. Temu so vzrok pravkar omenjene Cankarjeve napake, ki vihti bič nad vsem narodom, ki bljuje zelen svoj žolč okoli sebe, nezadovoljen s seboj in celim svetom.

In nadalje, Cankar je tudi satirik. Kako bi se šele moral kot takšen varovati človeških slabosti, ali pedam vam dokaze, da smeš Cankar samega sebe. Časih je Cankarjeva satira ostra in jedka ter na pravem mestu, vsak udarec drži, besede sekajo in režejo v mozeg. V tem žanru je „Anastasis von Schiwitz“ nedosegljiv. Zakaj? Čitajte! Pogosto se pa zgodi, da Cankar v svojih satirah poka z loparjem po praznem zraku, da se bojuje s senčami, ali kot don Kichote z mlino na veter. Cankar v svojih satirah navadno ne pozna milieuja, ali pa ga zariše, žari po nekakih fantomih,

opleta z vsemi štirimi okoli sebe in kriči, kriči. In če ga poslušate, ne veste, zakaj se je tako silno razburil. Prava satira mora biti kot podoba v vrtmet zrcalu (Hohlspiegel); njeni posamezni deli so čez mero povedani ali zmanjšani, pegice zrastejo v strašne madeže, nedolžni moz léki v bule in čvore. Cankar pa krpa in dela satire po svoje, smeši, kar ni smešno, svoje osebné, često bolne nazore skuša vsiliti čitatelju, in če se ne strinja z njim, udri ga!

Cankar smeši samega sebe. Ni ga hujšega nezadovoljnejša in sodnika od njega, ob vsaki priliki se dela strahovito norca iz narodnih jubilejev in slavnosti, in ni ga bilo izlepa hujšega zaničevanja, kakor če je Cankar komu porgeljavo zabrusil: Jubilej slavi! In zdaj!

O quae mutatio rerum! Cankar se pokaže naenkrat začudenim očem kot star veteraneo, ki slavi 10. leto, kar je blagoslovljena društvena zastava, ki skoči v uniformo, stopi v parado vihrajočih petelinjih peres, tam pa se zasliši Radeckega marš. Naš satirik, ki je neusmiljeno ironi-

ziral narodne jubileje, praznuje v „Krpanovi kobilici“ svoj jubilej, ker mu je prijatelj Schwentner založil deseto knjigo. O ideali, o kšeft!

Jaz tega Cankarju ne očitam. Z veseljem priznam, ako kdo, ima Cankar pravico do skromnega spomina svojega plodnega pisateljskega delovanja, da se sme v svojem delu malo oddahnuti in pogledati nazaj po prekorčeni poti, ki mu je dala tako malo notranjega zadovoljstva in zaslužene pohvale, ali on sam brije norca iz sebe. Poglejte ga, kako se je ošemil prijatelj Cankar.

V drob in mozeg „Krpanove kobile“ naj ne segam. Samo prijazno bi ga povprašal, ali se mu ne zdi, da je že preveč svoj h rodoljubov sprivil med svet? Samo „rodoljubarstvo“, naveličali smo se ga, in nič nimamo od tega. Zlaj pa je ajdovica omlačena. Omenjeno hodi še, da literat Cankar iz dna duše mrzi literate.

Torej Cankar praznuje jubilej! V ta namen je po slovenskih mesečnikih pobral svoje satirične spise, kar se mu jih je zdelo najbolj pikrih in skelečih, njegov založnik pa jih je

Tefik Ferid paša pa se je sultanu tudi zameril, ker mu ni hotel dovoliti 1/2 milijona iz državnih dohodkov za doto sultanovim trem bčeram, ki bi jih sultan rad omožil. Zaradi tega bo Ferid paša kmalu odpuščen, na njegovo mesto pa pride vrhovni nadzornik v Macedoniji Hilmi paša, a v Macedonijo pride Šakir paša.

Dogodki na Ruskem

Petrograd, 22. januarja. Car je sprejel demisijsko mornaričnega ministra admirala Birileva.

Varšava, 22. januarja. V Mohilevu je nekdo streljal na policijskega načelnika Radionova, a zadel je le njegovega voznika. Atentatorja so policiji zasledovali, nakar se je atentator ustrelil. — V Varšavi pa so neznani zločinci napadli postaje načelnika ter ga iz revolverjev ranili. — V Lodzu se pripravljajo splošni štrajki.

Dopisi.

Iz Novega mesta. Opereta „Mamzelle Nitouche“ v Noveg mesta je dokaz la, da se da z dobro voljo in veliko pridnostjo doseči izvanrednih uspehov. Dobra volja in pridnost sta opereto ustvarili iz nič. Nezaupljivo, maloverno je občinstvo prihajalo v dvorano, z navdušenjem je govorilo o predstavi, ko je bila končana. Uvideli smo, da imamo v mestu izvrstnih moči, dobrih pevki in pevcev, še bolj igralke in igralce. Vsak je bil na svojem mestu. Glavna vloga je bila naravnost izvrstno izvršena, čisto petje, imenitna igra in lepi kostumi so Denizi pripomogli do izvanrednih učinkov. Vredni je bil njen učitelj in spremljevalec Celestin, ki se je znal tako lepo živeti v svojo dvoglavo vlogo. Dober major je bil mnogo pripomogel do živahnosti in odločnosti v igri, vendar bi bila starjša maska bolj umestna. Poročnik Fernand je dobro pel in provzročil s svojo živahnostjo mnogo smeha. Naravnost izborni je bil častniški sluga Lorio. Izenadila nas je operetna pevka Korina, ki je izvrstno izvedla svojo koketno nalogo, ravno tako izvrstni gledališki ravnatelj. Prav dobri so bili tudi vsi samostanski prebivalci, njim na čelu mati predstojnica. Sloh se moramo čuditi, da se je našlo v Noveg mestu toliko pripravljenih moči za koriste. Ženki in moški zbori so bili močni in čisti, kar se celo na večjih odrih ne najde dostikrat. Seveda se morajo naše gospodične in gospodje s časom bolj živeti tudi v igranje, kar se gotovo zgodi, če se opereta ponovi in vprizorijo še druge. Končno nam je pohvaliti spremljevalca na klavir, ki je z zano virtuoznostjo vodil glasbene prizore. — Na celi vprizoritvi se je očitno kazala velika pridnost, pa tudi velika spretnost režiserjeva. Mnogo truda, je stala opereta, zato je pa učinek velik in trajen. Želeti bi bilo, da se opereta ponovi.

Z Bleda. V „Narodovi“ štev. od zadnje srede berem med darili za Ciril Metodovo družbo, da sta gospici Francka in Mici Peternel v hotelu Triglav med domačimi gosti nabrali za to družbo 26 kron. To je vesel pojav narodne zavednosti. Prašam le: V kateri gostilni na Bledu je nabiralnik za to družbo? V hotelu Triglav ga vidim, drugod pa nikjer. In kaj je kdo naših ljudi daroval kak vinar za to družbo? Ne spominjam se več,

proglasil za fenomenalen pojav v Slovincih.

Kar je res — ta knjiga nikakor ni ena najboljših Cankarjevih, temveč je njen celotni vtisk neugoden. Zdi se, da je Cankar vseeno, morda instinktivno, — dobri angel ga še ni zapustil — malo pobagateliziral svoj jubilej.

K tej literarni proslavi je tudi Hinko Smrekar doprinesel svoje. Ne odrekam mu talenta, ali z njegovimi okraski se „Krpanova koba“ ne more ponášati. Posamezne vinjete so ali skrajno neokusne ali brez globljega smisla, razen one, ki stoji pred zaglavjem: Novele. Tam je naslikana gnjusna žival svinjskega rilca in polžjih oči, in na ta stvor mečejo rože nevidne roke. Vinjeta je simbolistična. Gausna žival naj predstavlja slovensko občinstvo, ki je Cankar obsipa z rožami, s svojimi novelami; v drugi verziji povedano: Biseri svinjam! Tako govori pisatelj s svojo publiko.

Fran Bregar.

ker je od takrat že gotovo minulo nekaj let. Res da imamo moško podružnico Ciril Metodove družbe. Priljubljen leta se je nabirala letnina in celo pokroviteljstva se je zbrala, a zdaj podružnica spi in nikogar ni, da bi jo zbudil. Posebno v tako žalostnih razmerah, kakršni so zaradi občinskih volitev pri nas, ni upanja, da bi se kdo lotil tega dela, ker bi bilo torej brez uspeha. Ker moške podružnice sedaj ni, bi kazalo ustanoviti žensko podružnico, kar bi šlo gotovo brez posebnih težav in zaprek, saj imamo dovolj narodnega in naprednega ženstva. Le malo agitacije je treba. Prav in hvalevredno bi bilo, če bi se zgoraj omenjeni gospici poprijeli dela, saj sta že z zbirko, ki sta jo nabrali v domači gostilni in poslali slav. uredništvu „Slov. Naroda“, pokazali, da se zavedati svojih narodnih dolžnosti. Hvala narodnih Blejcev in Blejk jim ne bo izostala. Torej na delo!

Opazovanje.

Iz Slovenjegrada. Dne 19. prosinca t. l. je priredila narodna čitalnica plesno veselico, ki je v vsakem oziru kar najlepše uspela. Društvene sobane v „Narodnem domu“, kjer se je vršila veselica, so bile prav okusno opremljene. Zaseden je bil zadnji prostor in med gosti smo opazili tudi precejšnje število narolnjakov in narodnih dam iz oddaljenih krajev, kakor Šoštanj, St. Lovrenca, St. Ilja itd. Sevirala je šoštanjka narodna goiba, ki je, kakor vselej, žela popolno pri znanje. Mlada družba je bila pri plesu neutrudljiva in se je izvajalo takrat tudi več kolorajev. Med počitki je nastopil vrli šumarski pevski zbor, ki je svoje nalogo čestno dovršil. Mnogo smeha in dovtipov provzročila je tudi šaljiva pošta, pri kateri je ena domačih gospodičen prevzela vlogo pismonoše in je bila tem primerno uniformirana. Seveda je pri veseli zabavi le prerano napočila pozna jutrajna ura. Le s težkim srcem smo se ločili in uverjeni smo, da bodo ta prireditve vsem udeležencem ostala v prijetnem spominu. Hvala za lep uspeh veselice gre predvsem našim narodnim damam, posebno še gospem Ranove, Wantar in Ferjan, ki so se pri opremljenju prostorov kakor pri prireditvi sploh zopet pokazale jako požrtvovalne za narodno stvar. Čitalnica pa je dobila zopet veselje do delovanja in kakor slišimo, snemo pričakovati letos še več lepih prireditve, medtem tudi veliko veselico na prostem.

O sociologiji in socializmu.

V svojih zadnjih izvajanjih o tem predmetu smo govorili o ustanovitvi in o napravah primitivne države, v kateri smo videli vse prebivalstvo strogo ločeno v „gospodje“ in „služnike“. Gospodarski razvoj in druge okoliščine ustvarjajo časoma razmere, da ne ostane pri tej strogi ločitvi, morda da se razvijajo vsled političnega stremljenja obeh razredov sčasoma srednji stanovi in razredi, ki se pa odvisni od vladajočih; morda če je pa tudi, da so na gotovih poljih življenja odvisni in podrejeni, dočim vladajo v drugem oziru na zgoraj in spodaj. To so tuje, po največ trgovci, ki so radi dobička sprva sporadično prišli v državo in se potem tukaj naselili —, ki tvorijo temelj srednjemu stanu: ti so v smislu pogodb, sklenjenih z vladajočimi, osebo svobodni, toda strogo ločeni na zgoraj in spodaj. Službe in dela opravljajo za ta srednji stan ali delavci za mezdno, dobljeni iz tujine, ali pa za-

robljeni narod, vendar pa odškoduje vladajoči razred srednji stan za dobljeno blago ali za zakladi zemlje, ki jo vlada gospodnjuje stan, z gospodarskimi izdelki, izvirajočimi iz prisilnega dela podjarmljenega naroda, ali pa s podeljenimi pravicami, s katerimi se odkazujejo razne davjate zadržane naroda srednjemu stanu. V kolikor je vladajoči razred primoran srednjemu stanu dajati gotove pravice in v kolikor se lahko posamni člani tega sloja vsled zakona in prava prisilijo k dajanjem srednjemu stanu, v toliko se sme govoriti o moči srednjega stanu nad vladajočimi sloji, dasi imajo le ti do gotove meje političnega razvoja veliko množino predpravil in privilegijev, da jim torej vkljub temu še pristojna velika moč nad srednjim stanom. Toda obeh razredov moč in vlada se končno omejuje na delovanje in službovanje podjarmljenega ljudstva. Ljudstvo reprezentuje vslej že vsled svoje večine najmočnejšo množino človeških sil in tvori tako velik reservoir moči, iz katerega se hrani državni aparat in iz katerega se črpa vse ono, kar je potrebno, da obdrže svojo moč in vlado višji sloji; z drugimi besedami povedano: vse breme vladanja v državi sloni na ramah najnižjih, a obenem tudi najštevilnejših slojev.

Za v prvih začetkih človeškega skupnega življenja se razvijajo kalik nadaljnim poklicem, to je pred vsem stan duhovnikov, ki je že čisto mogoče posegal v državni razvoj in ki se v vseh časih trudi, da si pridobi odločilni vpliv v državi. Tudi ta poklic je dajal vladajočemu razredu za njemu priznane pravice, zadržanim slojem pa za službovanje protidajavce s tem, da je preskrbeval bogoslužje, čigar izvor je najti v človeški naravi sami.

Z dosedaj navedenimi stanovi, ki jih tvorijo gospoda, duhovniki, trgovci in kmetje, pa njih število še ni polno, zakaj vsaka splošna, torej socialna potreba si utvarja individue, ki jo zadoščajo in tako ostane na temelju vsake socialne potrebe nov stan. Čm bolj razvit in napreden je državni organizem, čim silnejša in veličastnejša je kultura, tem številnejši so poklici in stanovi, tem bolj zamotan je državni red in medsebojna odvisnost raznih socialnih krogov, ki imajo moč v rokah.

Enako kakor so se razvili iz srednjega stanu vsled prilagoditve na razne potrebe po razdelitvi dela in specializaciji razni stanovi male obrti, velike industrije in trgovine, tako se je moral razviti iz prvotno enotnega gospodarskega stanu vsled volje razvitih potrebosti napredujočega vojkovanja poseben obrambni stan, ki je potem, s sposobnimi elementi iz drugih stanov ojačen, ustvaril današnji vojaški stan. Ker je skoro v vseh kulturnih državah uvedena splošna vojaška dolžnost, izginja sedaj polgarna vojaški stan kot tak.

Videli smo torej, da se vsled kulturnega razvoja človeštva razvijajo poleg prvotnih stanov, katerih ločitev je iskati v naravni različnosti posameznikov, ki jih tvorijo, še drugi stanovi, ki se sčasoma ločijo od prejšnjih, prvotnih razredov in zasledujejo svoje interese.

Vsako posamno teh skupin, ki ima kakršnekoli skupne interese, imenujemo „družbo v ožjem smislu“, dočim zovemo „družbo v širšem pomenu“ vse v državi razvite socialne skupine, sloja, razrede in stanove. Dandanes seveda te skupine, oziroma razredi niso več strogo ločeni, ker so eni in isti ljudje navezani s temi interesi na te, z drugim interesi pa na druge družabne sloje.

Takisto je tudi kulturni razvoj mnogih državnih skupin povzročil, da so se gotovi interesi razbagnili, daleč preko mej posamezne države, da so torej nastali gotovi socialni sloji, ki združujejo v sebi pripadnike več držav, tako na pr. interesi vere, narodnosti, socialnega položaja v državnem sistemu itd.

Družbo tvoreči momenti posamnih članov različnih družabnih skupin so lahko trojni, in sicer materialni, gospodarski in moralni. Materialni momenti so: skupno bivališče in sorodstvo; gospodarski momenti: enaka ali različna posest, enak gospodarski poklic (poljedelstvo, industrija, rodelstvo, trgovina itd.); na pol gospodarska, na pol moralna je podlaga enakega stanu (plemiči, duhovniki, meščani, umetniki, učenjaki, uradniki itd.) Določila moralna je podlaga enakega jezika, vere, drž. pripadnosti, državljanstva in narodnosti. K moralnim momentom se prišteva tudi slučajna enaka usoda, kakor na pr. v skupnem prognavstvu itd.

Pretežno večino teh s treh stališč razmotrivanj, družbo tvorečih momentov je pa treba presojati še z drugega stališča, namreč s stališča trajanja, zakaj večina teh socialnih odnosov traja samo gotov čas. Skupno bivališče ima namreč določa drug, družbo tvoreči vpliv, ako je trajalo več generacij ali pa samo kratko časa.

Brez dvoma pa tvori skupna krvna sorodnost najmočnejši družbo snujoči moment in taka socialna skupina združuje v sebi napram drugim grupam, vezanim med sabo s krvno sorodnostjo, velno nekaj prvotne moči glede pripadnosti k nemu plemenu, ki smatra samo svoje za ljudi, vse tujece pa kot sovražna bitja. To je nikdar neuglasljiva moč pripadnosti k nemu narodu!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. januarja.

„Slovenčeva“ lažljivost smrdi že do neba. Ta duhovski list ni več v stanu zapisati le eno pošteno besedo, in jezuitsko zavijanje mu je prešlo v kri in meso. To smo videli tudi pri polemiki o francoskem separacijskem zakonu. Rekli smo, da bi bile verske družbe, ki jih je hotelo ustanoviti država, da bi skrbele za bogoslužje, le tedaj veljavne, če bi jim stal na čelu župnik, kateremu je to dovolil škof. Ker je to „Slovenec“ tajil, smo prišli z dokazi. Citirali smo mu zakon in citirali smo mu Jauresovo izjavo, iz katere je razvidno, da sta francoski parlament in je takratni poročevalec, sedanjji minister Briand zakon tako tolmačila, kakor smo mi poročali. Navedli smo še dva druga dokaza: 1.) Da sta župnika v Puymassonu in v Culeyu ustanovila verski družbi, a da vlada teh družb ni priznala, nego ju razpustila, ker je škof tema duhovnikoma sodelovanje prepovedal; 2.) vlada verskih družb sploh ni mogla ustanoviti, ker je papež škofom in duhovnikom meseca avgusta l. l. prepovedal udeležbo, brez škofov in župnikov pa vlada ni mogla verskih družb ustanoviti. To so dokazi, proti katerim sploh ni ugovora. Danes lahko dodamo še en dokaz. Vodja francoskih klerikalcev Denis Cochin je zaradi

omenjenih verskih družb v Puymassonu in v Culeyu javno nastopil in javno pisal v listih, da nista veljavni, ker škof dotičnima duhovnikoma ni dovolil sodelovanja. Spritno takih uničujočih dokazov je vse „Slovenčevno“ čivkanje in psovaje brezpomembno. „Slov.“ psuje vselej, kadar mu navijemo ušesa. Naravnost smešno in neumno je pa „Slovenčevno“ pisarjenje, da je bila cerkev oropana. Sklicevanje, da so vsa cerkvena poslopja po kanoničnem pravu last katoliške cerkve, je smešno. Na francoskem je vsa cerkvena poslopja sezidal narod, cerkve jih je le uporabljala, a niti uprave ni imela v rokah nego je bila uprava v rokah takozvanih fabrik. V takih okoliščinah zahtevati last teh poslopj in se sklicevati na kanonično pravo, ki je za francosko državo čisto brezpomembno, to je budalost.

— Ljubitelji uradnikov so bili in so naši klerikalci. To so pokazali že nešteto krat in to dokazujejo danadan. V polkrepitve teh besedi navajamo, kar piše „Domoljub“, list „slovenskemu ljudstvu v ponk in za bavo“. Pravi sledeče: „Država naj zniža število uradnikov. Sedaj je tako, da je uradnikov toliko, da drug drugemu dajo delo, sicer bi morali ležati!“ Mislimo, da klerikalci ne potrebujejo nobene reklame več za svoje kandidate pri prihodnjih volitvah. Uradništvo mora biti v dno duše prepričano, kako se mu bo godilo, kadar pridejo pri nas klerikalci na vrh in bodo oni odločevali o njegovi usodi. Najprej jih polovico ali pa še več omečejo na cesto, nato ostalim dajo beraške plače, da bodo stradali, da se bo skozi nje videlo. Prav po dr. Šusteršičevem receptu! Žalostno pri tem je, da se nekateri ljudje, ki upajo, da se njihovo stan mnogo zboljša, ko bodo klerikalci gospodarji situacije! Gori navedene besede pa tudi jasno pričajo, kako hinavskega srca je dr. Žitnik, ki se na vseh koncih liže in slaka uradnikom, po drugi strani pa daje take reči tiskati v svoj list. Sicer pa dr. Žitnik še ni zadujih vrat zaprl za seboj.

— Modri možje. Klerikalci imajo silen stran pred svobodno šolo. Ta je zanje drugi hudič, izvor vsega hudega. Svobodna šola bo v petdesetih letih imela take uspehe, da bomo imeli same anarhiste in Boga hvallimo, da ne bomo takrat več na svetu. Tako zdihovanje beremo v organu moža častne besede, dr. Žitnika, ki piše nadalje: „Vsi modri možje pripisujejo zločine med mladino in druge hudobije v prvi vrsti „svobodni šoli“. Zidaj se le vemo, odkod na svetu toliko zla! Na Slovenskem doslej nismo imeli še svobodne šole, zato bi vprašali naše modre katoliške možje okoli „Slovenca“ in „Domoljuba“, kdo je pri nas zakrivil, da vlada med katoliško mladino taka strašna

— Dalje v prilogi.

Strahovalci dveh kron.

Zgodovinska povest.

(Dalje.)

XII.

„Kaj se plačeš lijepa devojka?“
„Ne pitaj me neznan delija!“
Narodna.

Veselega sroa sta jezдила Kržan in Tomo čez Kras proti Devinu in tamkaj zavila v furlansko ravan. Namenjena sta bila naravnost v Benetke, upajoč, da ju tam čaka sreča, ki ju hitro obsuje z vsemi svojimi darili. Jezdila sta tako hitro, da nista imela časa za pogovore, sicer pa je bilo to Kržanu všeč, ker je mogel nemoteno misliti na vojvodinjo Asunto in njeno skrivnostno pismo, v katerem ga je klicala na pomoč, ne da bi povedala, kam naj Kržan pride. Tudi Tomo, ki sicer ni ljubil molčečnosti, je imel ta dan resne misli. Ker je bil prepričan, da je kupčevalec s konji njegovega gospodarja prevaral, je mislil na maščevanje in sicer kot praktičen človek, je ugibal, kako bi on prevaral kupčevalca s konji, če

bi ga še kdaj videl, kar se mu je zdelo jako verjetno.

Mračilo se je že, ko sta se ustavila v furlanskem Tržcu, da se malo okrepčata, potem pa odjezdita med vinogradi proti Benetkam. Tu so bile vasi v precejšnji razdalji druga od druge in na samoti stoječih hiš ni bilo nič. Toliko bolj sta se začudila Kržan in Tomo, ko sta naenkrat videla, da se jima v divjem diru bliža velika zaprta kočija. Videla sta, da sta bila v kočijo vprežena dva sestradana kmetška kljuseta, nad katerima je kočijaž neprestano vihtel bič in ju z neu-miljenimi udarci vzdrljal v diru. Poleg kočije sta jezдила na slabih kmetjskih konjih tudi dva z dolgima rapirjema oborožena lakaja, ki sta hoteč podpirati kočijažovo prizadevanje neprestano vpila na konja.

Tudi lakaja sta kmalu zapazila Kržana in njegovega sluga. Potegnila sta rapirje in kočija se je ustavila. Kržan je od daleč videl, da lakaja neznata niti pošteno jezdit, kaj še ravnati z orožjem, ki sta je skrajno nerodno držala v rokah. Bližal se

jima je z največjo ravnodušnostjo in niti za orožje ni prijel, prav kakor bi ne videl, da sta lakaja pripravljena na boj.

Ko se jima je toliko približal, da je bil le še kakih deset korakov od njiju, je eden lakajev dvignil rapir in pognal svojega konja, kakor bi hotel napasti Kržana. Konj je bil pametnejši od ječeca in je skočil na stran ter začel bežati.

Drugi lakaj je tudi dvignil rapir, a ni se makuil z mesta, nego se zadovoljil s klicem:

— Še en korak naprej, in prebodem Vas.

— Ne vem, če izda tvoj rapir toliko, kakor moj bič, je odgovoril Kržan in se pognal proti lakaju in ga začel pretepavati z bičem, s katerim je po takratni navadi naganjal konja. Tepeni lakaj je izpustil rapir in zdrknil s konja ter klice prosil izpod konja.

— Milostlivi gospod, nikar me ne ubite. Prosim Vas odpuščanja.

Ko je drugi lakaj videl usodo svojega tovariša, je spustil vajeti, skočil s konja in bežal čez vinograde

in polja, katera so bila posejana s turščico, kar so ga nesle noge.

— Zakaj si mi grozil, predrznješ, je vprašal Kržan lakaja, ki ga je bil Tomo potegnil izpod konja in postavil pred svojega gospodarja.

— Verujte, milostlivi gospod, da ne iz bojaželjnosti niti iz prešernosti. Storil sem, ker mi je bil to ukazal moj gospod, ki sedi v tej kočiji.

Lakaj se je malo približal Kržanu in mu šepetaje rekel, ozirajoč se plaho na kočijo:

— Moj gospodar je odpeljal svojo sorodnico, ki ga je poklicala na pomoč, ker so jo hoteli dati v samostan.

— Tvoj gospodar mora biti častivreden gospod, samo pri izberi slug nima sreče, je menil Kržan. Kako se imenuje tvoj gospodar?

— Moj gospodar je grof Panigaj.

— Ti si res izboren in zanesljiv sluga. Kar na prvo vprašanje izdaš vse tajnosti svojega gospodarja. Takega slugo bi jaz potreboval!

— O, gospod, na prvi pogled sem spoznal, da Vam smem zaupati

podivjanost in da se vrste zločini vsake vrste? Odgovor modrim možem gotovo ne bo težaven, zlasti ker razpolagajo v resnici z brezprimerno modrostjo in učenostjo. Strah klerikalcev, da se s svobodno šolo pri nas vpeljejo zločini in druge hudobije med mladino, je pa iz povedanega čisto odveč, ker že klerikalci skrbe za te zločine v polni meri, in bodo pristaši svobodne šole imeli dela dovolj, da odpravijo ali vsaj zmanjšajo ta hudodelstva, lastna katoliškim fantinom in možem.

Gonja proti „Slovenskemu Narodu“. Od kranjsko-štajerske meje se nam piše: Naši klerikalci ne sovražijo nobenega lista bolj nego „Slov. Narod“. Vprizorili so naši maziljenci proti „Slov. Narodu“ gonjo — javno in tajno — da je naprednemu človeku kar veselo pri srcu. Ti revčki mislijo namreč, da živimo še v konkordatski dobi ter da pri ljudstvu le duhovnik še kaj velja. Le huzskajte in sejte vihar — žetev ne izostane in želi bomo naprednjaki. Zakaj se je nedavno tako ščuvalo proti ustanovitvi bralnega društva v Gabrjih? Osobito zato, ker se je sklenilo, naročiti tudi „Slov. Narod“. Kakor vemo iz avtoritativnega vira, se je inkvizitor Gorišek, ki je obiskal tudi člane osnovalnega odbora imenovanega društva proti enem članu tega odbora izrazil, da ni proti „Narodnemu listu“ niti proti socijalnodemokratskemu „Arbeiterwille“, — pač pa odločno proti „Slov. Narodu“. Ta list naj se nikakor ne naroči! Verjamejo! „Slov. Narod“ je pač časopis, ki neusmiljeno in brezobzirno razkriva klerikalno lažujivost in hinarščino, ki razkrinkava farijezstvo ter zgolj sebično delovanje večine naših duhovnih gospodov. Resnica pa v oči bode! Časi so minuli, ko so naši „gaspudi“ smeli počenjati največje podlosti, a javnost o tem ni smela ničesa slišati. „Narod“ je ravno v tem oziru jel pri nas ledino orati ter si stekel za obči napredek in razširjenje duševnega obzorja slovenskega ljudstva izrednih zaslug. Če „Slovenski Narod“ danes preneha, iziti mora jutri njemu sličen list; kajti on je potreben in nemogoče je, ga pogrešati. Ljudstvo ga pa tudi rado bere! Čimbolj se agitira proti njemu, tem več bralcev ima. Stara pesem! — Zeleti bi le bilo, da bi bil „Slov. Narod“ v več krajih po slovenskem štajerskem na prodaj, nego se je sedaj. V vsakem večjem kraju na Spodnjem Štajerskem — bodisi to že mesto ali trg — naj bi se dobival „Slov. Narod“. Kupovalcev bi mu ne primanjkovalo. Zato že skrbijo duhovski „prijatelji“.

Sodna vest. Sodni avskultant g. Albert Komavec je premeščen iz Gorice v Kobarid.

Iz davčne službe. Davkar gosp. Feliks Nič je premeščen z Vrhnike v Kočevje, na njegovo mesto pa pride davkar g. Albin pl. Föderansperg iz Velikih Lašč.

In zato sem govoril tako odkritosrčno...

— Dobro, dobro! Idi k svojemu gospodarju in reci, da sem njemu in njegovi sorodnici na razpolaganje, če potrebujeta mojo pomoč.

Lakaj se je globoko priklonil in odšel h kočiji.

Tomo, ki je z veliko pozornostjo poslušal Kržanov pogovor z lakajem, se je zdaj hitro približal svojemu gospodarju.

— Upam, da se ne bode te vti-kali v zadeve teh ljudi.

— Hvala, Tomo, da si tako pozoren in ne zamudiš nobene prilike, da mi daš kak dober svet.

— E, milostivi gospod, zgodilo se je že dostikrat, da so bedaki, kakor sem jaz, svetovali kaj pametnega, in da so pametni možje, kakor vi, storili kaj bedastega.

— Poslušal te bom, Tomo, kakor vselej, rad ali nerad. Govori! Kaj ti ni všeč?

— Prvič mi ni všeč, da se grof Panigaj ne gane iz svoje kočije. To priča vsaj eno, da namreč ni pogumen. Drugič se mi zdi zgovornost njegovega lakaja sumljiva.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Jutri, v četrtak (nepar) se uprizori prvič na slovenskem odru tridejanska drama „Arležanka“, spisal Alphonse Daudet, glasbo zložil Georges Bizet. Glavne vloge so v rokah gospe Taborske, gospe Danilove, gospe Barjaktarovičeve in gospe Dragutinovičeve ter gospodov Taborskega, Verovška, Danila in Nučiča. Pri predstavi sodeluje moški in ženski zbor in operni orkester. — V soboto (par) se igra prvič v sezoni na novo uprizorjeni Finžgarjev „Divji lovec“.

Slovensko gledališče. „Lucia di Lammermoor“, tragična opera v treh dejanjih od G. Donizettija (1797—1848). Premijera gori omenjene opere je bila v vsakem oziru dobra in čast vsem, kateri so pripomogli do tako lepega večera. Donizetti, ki se sicer s svojimi deli nikakor ne more primerjati mojstru italijanske opere Rossiniju, je pisal mnogo oper, katere se vse odlikujejo po izredni melodioznosti. V muzikalnem oziru je „Lucia di Lammermoor“ neovrženo najboljšo delo Donizettijevih oper pojo samo še dve in sicer opera, katero smo včeraj slišali in „Marija hčerka polka“. Dasi slednja v muzikalnem oziru ne stoji višje od „Lucije“, se vendar v sedanjosti pogosteje poje in bode skoraj gotovo tudi „Lucija“ preživela, ker ravno presladka melodioznost „Lucije di Lammermoor“ današnjim ušesom ne ugaja. Glasba „Lucije di Lammermoor“ je lahka, morda bi se lahko imenovala z ozirom na resno in tragično vsebino lahkomišelnja; in to je, kar žali naš čut. Po prav tožnodo- dnečih akordih, ki naj označijo tragično vsebino opere, se vzdigne zastor in kaže se nam gozd v bližini gradu Rawenswood, kjer lovi svemu gospodjarju lordu Asthonu izdajo ljubavno razmerje njegove sestre Lucije do sovražnika njegove rodovine, Edgarda Rawenswooda. Nadaljevanje prvega dejanja se vrši v parku, kjer pričakuje Lucija svojega izvoljenca, ki pride po slovo pred odhodom v Francijo. V drugem dejanju prosil lord Asthon svojo sestro Lucijo, da se njemu na ljubo omoži z lordom Artur Buklawom, kateri edini ga more s svojim ugledom na dvoru rešiti. Ker se Lucija brani, ji pokaže falzificirano pismo, katero jo naj prepriča o nezvestobi njenega ljubljena. V tretjem dejanju smo v slavnostni dvorani, kjer naj se Lucija s podpisom zaveže lordu Buklawu. Ko pa se je podpisala, vstopi njen ljubljenec, ki se je povrnil po dolgem času zopet v svojo domovino. Zadnje dejanje scene kaže zblaznelo Lucijo, ki je v blaznosti umorila svojega ženina. Tudi Edgard se zabode, ko izve, da je Lucija vsled žalosti zblaznela in umrla. — Zvezda včerajšnjega večera je bila gotovo gospa Skalova, katere je pela Lucija. Njen izraz skrivne ljubezni, kakor tudi žalosti, da je svojega ljubljena prevarila, je mojstrsko pogodila; odlikovala se je zlasti v veliki, a hvaležni koloraturni ariji, ko zblaznela pride iz spalnice, v kateri je umorila soproga, k rajajočim svatom. Tudi gospod Rezuinov, kot Edgard, je skoraj prekosil samega sebe. Igral in pel je tako temperamentno, da je marsikdo mislil, da se žalostno dejanje res vrši pred odrom. Tretja dika včerajšnjega večera je bil g. Oufednik, kateri je pel lorda Asthona njegov bel canto je tudi včeraj žel obilo pohvale. Med ostalimi solisti moramo pohvaliti zlasti gosp. Betetta, ki se je v veliki ariji v zadnjem dejanju, ko pripo-

veduje žalostno dejanje Luciji, iskral kot pravega mojstra. V drugem dejanju pa bi bil lahko nekoliko bolj mil tolažnik. Ostali solisti, gđ. Hočvarjeva in gg. Ranek in Bukšek so po svoji najboljši moči pripomogli do lepe harmonije z ostalimi solisti. Zbor je častno izvršil svojo nalogo, orkester bi pa lahko bil diskretnejši. P. K.

— „Naša zveza“, uradniško politično društvo s sedežem v Ljubljani, kateremu je namen štiti stanovske in gospodarske, kakor tudi politične in socialne interese uradništva, imela je včeraj sestanek, na katerem je sklenila ukreniti vse, kar je treba, da se Ljubljana glede aktivitetne doklade pomakne v II. razred. Na tem sestanku se je izvolila posebna deputacija, kateri se je poveril nalog, da si takoj ko se deželni predsednik gosp. Teodor Schwarz vrne z Dunaja, izprosi pri njem avdijenco in da ga naj prosil, da naj sedaj on kot deželni predsednik, ki je zasvedočil svoje simpatije do naše uradniške organizacije, blagohotno posreduje in izposluje, da se iskrena, a tudi opravičena želja vsega ljubljanskega uradništva uresniči. Ker so ljubljanske razmere sploh znane, zato je upati, da bode vlada, ki je sama priznala upravičenost naše želje, pomaknila Ljubljano v II. razred.

— „Akademija“ je imela doslej tri odbovne seje. Odbor je prevzel prirejanje predavanj hrvatskih vseučiliških profesorjev, ki so se po inicijativi prof. dr. Flešiča in vsled posredovanja prof. Vjekoslava Klaića iz Zagreba odzvali v velikem številu. S temi predavanji se prične meseca februarja. Sklenilo se je dalje, da se začne (najprej v Ljubljani) s predavanjem kurzov za analifabete. V ta namen se stopi v zvezo s slovenskimi šolniki glede pedagoške strani vprašanja, tehnično upravno stvar prevzame društvo, ki izda po šolnikih odobreni analifabetki abecednik in navodilo za pouk. — Izdajo se dalje vzorna pravila, po katerih se čitalnice in knjižnice izpreminjajo v javne kakor tudi zapisnik knjig in časopisov, ki jih priporočamo v nakup oziroma v naročevanje. Predavatelje prosimo, da vsako predavanje naznanijo poprej tajništvo, svoje člane — čitalnice in bralna društva pa, da javljajo svoje želje glede predavanj itd. kakor tudi, da naznanjajo svoje občne zbere in vse sklepe v kolikor se tičejo ljudsko izobraževalnega dela.

— **Planinski ples dne 2. febr.** Že zanima naše občinstvo. Ta ples je postal sploh priljubljen in to toliko bolj, ker se ne prireja vsako leto. Letošnje leto bode izvršena dekoracija v stopnišču „Narodnega doma“ in v stranskih prostorih bistveno s svežim zelenjem, tako da se bomo čutili postavljene v prosto naravo. Za okrepčanje se bo skrbelo pri več paviljonih, in sicer bosta 2 paviljona za vino, 2 za buffet, 2 za kavo in čaj, 1 za slaščičarno, 1 za šampanjec in 1 za cvetlice. 3 paviljoni bodo postavljeni v mali dvorani, ki bode posebno za odpočitek na razpolago, vsi drugi pa v stranskih prostorih ob veliki dvorani „Narodnega doma“. Za pouk in zabavo se bo poskrbelo v posebnem planinskem muzeju, ki bode na galeriji; ravnotam bode tudi planinska apteka. V veliki dvorani bode svirala popolna Društvena godba, v mali dvorani pa poseben godben odsek. Planinski ples bode po skrbni prireditvi vsakomur nudil neprisljano zabavo v prijateljskem krogu. Pri planinskem plesu ni nobene napetosti; vsled tega se tudi želi da naj bode obleka planinska ali pa promenadna. Veselica je pristopna vsem, ki so dobre volje, brez vsakršne razlike stanov. Vstopnice se dobivajo za člane po 1 K, za nečlane po 2 K.

— **Za kolezarje — rezerviste.** Oni rezervni podčastniki, prostaki in nadomestni rezervisti - kolezarji, ki še niso specialno kam oddejeni, naj se zglase prej ko mogoče pri svojih občinah, da pridejo v predznanek za slučaj mobilizacije za leto 1907/8. Novedenci se morajo zavezati, da pridejo k svojim polkom z lastnimi kolesi.

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Planinski ples dne 2. febr.** Že zanima naše občinstvo. Ta ples je postal sploh priljubljen in to toliko bolj, ker se ne prireja vsako leto. Letošnje leto bode izvršena dekoracija v stopnišču „Narodnega doma“ in v stranskih prostorih bistveno s svežim zelenjem, tako da se bomo čutili postavljene v prosto naravo. Za okrepčanje se bo skrbelo pri več paviljonih, in sicer bosta 2 paviljona za vino, 2 za buffet, 2 za kavo in čaj, 1 za slaščičarno, 1 za šampanjec in 1 za cvetlice. 3 paviljoni bodo postavljeni v mali dvorani, ki bode posebno za odpočitek na razpolago, vsi drugi pa v stranskih prostorih ob veliki dvorani „Narodnega doma“. Za pouk in zabavo se bo poskrbelo v posebnem planinskem muzeju, ki bode na galeriji; ravnotam bode tudi planinska apteka. V veliki dvorani bode svirala popolna Društvena godba, v mali dvorani pa poseben godben odsek. Planinski ples bode po skrbni prireditvi vsakomur nudil neprisljano zabavo v prijateljskem krogu. Pri planinskem plesu ni nobene napetosti; vsled tega se tudi želi da naj bode obleka planinska ali pa promenadna. Veselica je pristopna vsem, ki so dobre volje, brez vsakršne razlike stanov. Vstopnice se dobivajo za člane po 1 K, za nečlane po 2 K.

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

— **Pozor, slovenski loveci!** V ihanski in dovški občini imajo domažalski Tirolci lov v svojih rokah. Ker bo v kratkem dražba teh dveh lovov, se Tirolci silno trudijo, da bi si ga ohranili. Na vas, slovenski loveci, je, da iztrgate tujcu ta dva lovec iz rok, to pa zlasti, ker je izredno lep in vreden. Opozorjamo posebno ljubljanske slovenske lovece, da se v pravem času pobrigajo za ta lovec, ki sta tako blizu Ljubljane. Od njih zavednosti in poštvovalnosti je odvisno, ali bodo po slovenskih krajih lovili divjačino

— **Umrla je včeraj gđ. Frančiška Črne,** hčerka narodne rodbine v Krakovskih ulicah. Bodi vrli pokojnici prijazen spomin!

— **Umrla je 20. t. m. v bolnišnici** sobojevnik Radeckega gosp. Mihael Mežan, detektiv v pokoju, v starosti 78 let. Naj v miru počiva!

Nemci ali Slovenci! Kakor je lani prešel lov v domažalski občini v slovenske roke, tako morata zdaj tudi imenovana dva. Zato na delo!

— **Prostovoljno gasilno društvo v Stobni** se najvjudneje zahvaljuje vsem, katere so pripomogli, da se je predpustna veselica tako sijajno vršila. Osobito vrlemu domažalskemu Šokolu, bratom Čehom iz mengeške pivovarne in vsemu slavnemu občinstvu kličemo „Na zdar“.

— **Umrla je v Trebnjem** gospod Josip Malenšek, posestnik in gostilničar, večletni občinski odbornik in svetovalec in odbornik Trebanjske posilnice po daljši, mučni boleznii v 79 letu svoje starosti. Bil je blag mož in narodnjak. V svoji mladosti je prehodil mnogo sveta, doživel marsikaj zanimivega in si pridobil široko obzorje in praktičnih izkušenj. Blag mu spomin. Njegovi čislani družini iskreno sožalje.

— **Prostovoljna požarna bramba v Metliki** priredi dne 27. t. m. ob osmih zvečer plesni venček s tombolo in sicer v prostorih narodne čitalnice. Toaleta promenadna; ognje-gasci v kroju. Gostje dobrodošli. Svira mestna godba.

— **Orožnik Podbevšek,** o čigar samomoru smo že poročali, se je ustrelil na orožniški postaji v Babinem polju pri Ložu. Po izjavi zdravnikov se mu je bilo zmešalo in je v umobolnem stanju izvršil samomor.

— **Iz Zagerja na Pivki.** V nedeljo 20. t. m. smo imeli drugi roditeljski večer. Predaval je tukajšnji nadučitelj gosp. R. Horvat o vzgoji otrok. Označil je pred vsem pomen besede vzgoja in razložil, kdaj se ima z vzgojo začeti, potem pa obširno razpravljal o treh glavnih napakah, ki so vzrok slabi vzgoji: o boleznih staršev, o pijančevanju in slepi materni ljubezni. Svoje misli in nazore je dobro utemeljil in pojasnil z mnogimi lastnimi dogodilji in splošnimi vzgledi. — Matere in očete, ki so v obilnem številu prihiteli učiti se dobre vzgoje, so z zanimanjem, ki ga kaže naše pivško ljudstvo sploh do vsakega napredka, poslušali koristno predavanje in ves čas, posebno še ob sklepu izražali g. predavatelju svojo zadovoljnost in zahvalo z glasnim odobravanjem. Gospod nadučitelj je obljubil svoja predavanja o vzgoji še nadaljevati prihodnji mesec in sicer bo takrat govoril o sredstvih dobre vzgoje, o predšolski dobi in o posebni pripravi otrok za šolo. Vzgoja otrok nudi slovenskim predavateljem — in tu so v prvi vrsti poklicani naši rodoljubni učitelji po deželi — lepo snov, pa koristno in hvaležno delo v izobrazbo našega ljudstva. Dobra vzgoja otrok je prvi predpogoj za razvoj in napredek vsakega naroda. Naj ji naši slovenski starši in roditelji posvečajo večjo skrb in zidali bodjo zdrav, trden steber slovenski bodočnosti! A.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Vipavi** priredi 27. t. m. v prostorih hotela „Adrijana“ plesni venček.

— **Izredno veliko rib** je v vodi Vipavi. Pri Rubijah so jih ujeli te dni tri kvintale, v Svodnjah so pa ujeli 7 kg težko, 75 cm dolgo in 50 cm obsežno ribo.

— **Pevsko društvo „Kum“ v Radečah pri Zidanem mostu** priredi svojo III. veliko maskarado na pustno nedeljo, 10. februarja, zvečer v vseh spodnjih prostorih hotela Gmeiner v Radečah pod naslovom: V jami kralja Matjaža. Ker so maskarade pevskega društva „Kum“ bile doslej vedno zelo elegantne, pričakuje se obile udeležbe.

— **Železniški voz zgorel.** Na postaji St. Juri na južni železnici je zgorel vagon tovornega vlaka, napolnjen z juto. Pogorel je do železja ves. Ako bi čuvaj ne bil pravočasno zapazil ognja, zgodila bi se bila najbrž večja nezgoda.

— **Poskušen samomor natakarije v cerkvi.** V frančiškanki cerkvi v Mariboru se je zastupila 25letna natakarija Marija Korošec iz Vrbovelj pri Konjicah. Prepeljali so jo v opasnem stanju v bolnišnico. Korošec se je zastupila zdaj že tretjič, a si v zame vselej premalo strupa.

— **Poskušen samomor.** Viničar Josip Ferik iz Kanoe pri Mariboru se ga je nekoliko preveč navlekkel, zato se je sklenil usmrtiti. Šel je k Dravi, a ni nikjer našel pripravnega mesta, da bi vanjo skočil. Ko je šel po obrežju, se je končno vendar spravil do vode in stopal vanjo. Bil je že do prsi v njej, ker se mu je zdela premrzla, zato je sopes prišel na suho. Ker Ferik ni videti čisto pri zdravi pameti, so ga oddali v bolnico.

— **Samomor pelagrozne.** V petek opoldne je skočila v Gorici skozi okno ženske bolnišnice 41letna Terezija Saroval, ki je bila bolna na pelagri. Obležala je mrtva z zlomljenim tilnikom.

— **Topol ubila 72letnega moža.** V Biljah na Goriškem je sekal topole posestnik A. n. d. J. Cijan. Pomagal mu je 72letni tast A. n. K. Kovie.

Po nesreči je padla vitka topol na Kovica, katerega je na mestu ubila.

— **Električna železnica Matulje-Volosko-Opatija-Lovran.** Piše se nam iz Opatije: 15. januarja je izšla posebna izdaja opatijske „Kur in Badezeitung“, v kateri je ponatisnjena interpelacija barona Schwegla in drugih na ministra notranjih poslov in železniškega ministra zaradi električne železnice Matulje-Volosko-Opatija-Lovran. V tej interpelaciji je poleg drugega tudi vprašanje na vlado, ali hoče brez odlašanja skrbeti, da se začne graditi projektirana paralelna cesta, katere bi vodila iz Matulj nad Volosko-Opatijo, in po kateri bi vozili vsaj težko obloženi vozovi, ker je državna cesta iz Matulj skozi Volosko-Opatijo preozka, da bi vzdržala poleg sedanjega prometa še električno železnico in da se koncesijonirani električni železnici ne sme dati prej dovoljenja za vožnjo, dokler ne bo ta paralelna cesta dogotovljena za promet in dokler ne bo sedanja državna cesta skozi Volosko-Opatijo za nevarno vožnjo električne železnice povsod, kjer je le mogoče, zadostno razširjena in na obeh straneh ceste storjen v potrebni meri pločnik za pasante. To je vse lepo in odgovarja popolnoma okolnostim teh okrajev. Mi se tudi popolnoma strinjamo s to interpelacijo. Nikakor se pa ne more z njo strinjati podjetnik, ki je dobil od vlade koncesijo, da napravi to železnico, in ki dela na tej železnici že par let. Tu se zopet vidi, kakor se pri nas v Avstriji dela vse na veter. Leta in leta so prosili vlado, da če že neče sama na svoj račun graditi toli potrebne ceste, naj vsaj pomore, da se ta cesta zgradi. Ali do sedaj se še ni storilo skoraj nič. Med tem se je pa izdala koncesija podjetniku Münzu za električno železnico, da jo zgradi na državni cesti, ki pa tega imena ne zasluži, ker je že za sedanji promet trikrat preozka. Tako so se že dosedaj napočili ogromni stroški na eni in drugi strani, cesta je pa ostala vedno ista, kakor pred interpelacijo, in če bo naša mačeha vlada še nadalje tako gledala na potrebe svojih državljanov kakor dosedaj, bo pa ta cesta tudi po interpelaciji ostala v takem stanju, kakor je sedaj. Mi si pa bomo dali napraviti perutaice, da bomo letali po zraku, ker po cesti ne bomo mogli hoditi.

— **Razmere v občini Veprinac, okrajno glavarstvo Volosko.** Iz Opatije se nam piše: Po enoletnem natezanju je vendar prišlo dne 14. januarja t. l. tako daleč, da je prevzela hrvatsko slovenska stranka občinsko upravo v svojo roke. Izvoljen je bil za župana zaveden in odličen Hrvat g. Ivan Bačić, pomorski kapitan in veleposestnik v Veprinou. Pri teh občinskih volitvah se je videlo, koliko zaprek se pri nas v Avstriji postavlje Slovanom, in kako se nam od vseh strani pri takih slučajih mejeje polena pod noge; toda pri tej priliki se od naših mož ni nihče spotaknil nad temi poleni. Občinske volitve, katere so sedaj za nas srečno zvršene, bi se morale vršiti v decembru leta 1905. Ker je pa italijanska stranka v tistem času uvidela, da bi njenemu gospodarstvu moglo biti konec, počela je delati na vse kriplje, da bi se obdržala na krmilu. Vse njene mahinacije so pa razpadle v nič. Zdaj je prišlo končno do tega, da je prešla občina Veprinac, katero so Italijani tako trdo držali v svojih krampljih, v poštene in trde hrvatsko-slovenske roke, kjer upamo da tudi ostane za vselej. Ko je tajnik Marchi videl, da mu tu ni več obstanka, prosil je za mesto tajnika v edini še italijanski občini v Liburaciji, Lovran, katero mesto je kot zvest sin matere Italije tudi dobil. Našel je pa v Lovranu tudi svojega pajdaša in somišljenika učitelja Zeca, s katerim že sedaj prav pridno z združenimi močmi delata na odpad od slovenske in hrvatske narodnosti.

— **Opatijske novice.** Volosko-opatijski „Šokol“ bo imel svoj II. veliki ples dne 3. februarja t. l. v „Narodnem domu“ v Voloski. Pri plesu svira del vojaške godbe pešpolka grof Jelačić št. 79 z Reke. Da bo ta ples kar najbolj sijajen, delajo se že sedaj velikanske priprave. Vabila se bodo pravočasno razposlala. — Koncert s plesom priredi hrvatsko-pavsko društvo „Lovor“ v Opatiji dne 6. februarja v prostorih hrvatske čitalnice „Zora“ v Opatiji. Pri koncertu in plesu svira del vojaške godbe pešpolka grof Jelačić št. 79 z Reke. — Koncert s plesom priredi volosko-opatijsko prostovoljno gasilno društvo dne 10. febr. t. l. v prostorih „Narodnega doma“ v Voloski. Pri koncertu in plesu svira del vojaške godbe pešpolka grof Jelačić št. 79 z Reke. Vabijo se najvišji prijatelji tega društva, ker bo čisti dobitek namenjen v društvene potrebe. — Deželna zveza za povdigo prometa tujcev avstrijskega Primorja. 15. januarja t. l. se je konstituiral orednji odbor goričnanovane zveze v Opatiji. Vredne

je zabeležiti samo to, da, ko so se pravila sestavljala, se ni pozval niti eden od Hrvatov ali Slovencev, ko so bila po pravila še potrjena, počeli so agitirati tudi med nami, da bi pristopili k tej zvezi. Pravila so tako sestavljena, da, ako bi bilo še toliko članov Hrvatov in Slovencev, ne bi mogli nikoli imeti veljavnih glasov v tej zvezi. V odbor so bili izbrani iz zemljišne osebe sami najhujši opatijski slavenožroci, katerim je na delu kot predsednik takozvani vodja nemške stranke v Opatiji, dr. Chon, o katerem smo nekoč javili, da se je bogato oženil, sedaj pa kozolce preobrača. — Pet godbenih instrumentov je izginilo v petek, 18. januarja, popoldne med 4. in 5. uro iz paviljona v parku pred vilo „Angiolina“. Kdo jih je vzjel, se še ne ve. Čudno je pa vendar, kako se more vzeti, ne da bi kdo videl, pet največjih instrumentov iz paviljona, pred katerim se vedno ljudje sprehajajo, in to še podnevi. Ti instrumenti so last posameznih članov vsemenskega lečilišne glasbe.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojani priredi 27. t. m. velik koncert z dramatično predstavo in plesom v dvorani „Konsumnega društva“ v Rojani. Sodeluje „Dramatično društvo“ iz Trsta.

Dvojni med kapitanom in ravnateljem. Ravnatelj tržaške navtične šole je izkličil sina kapitana Kregliča. Kapitan je zahteval pojasnila. Pri tem sta se sporekla in je ravnatelj pozval kapitana na dvojni boj. Kapitan je ravnatelja radi tega ovdal.

Vlom. V Trstu so neznani tatovi vlomili v drogerijo Ludovika Nagelschmida, a so se precej opekli. Našli so le 10 K denarja. Zato so se pa založili z milom.

Obstreljen je bil v Trstu 12letni Viktor Brajda od svojega tovariša, ki se je igral s pištolo. Strel mu je šel v senčno obličje.

Roka je zmrznila mehaniku Alojziju Petriču v Trstu, ko je delal na prostem. Moral je seveda k zdravniku.

Odbor Hrvatov in Slovencev na Krku priredi 2. februarja veliki ples v korist družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v „Hrvatskem domu“ v Vrbniku. Začetek ob osmih zvečer. Dobrovoljne prisose sprejema dr. Brovet, zdravnik na Krku.

Klub slovenskih medicincev na Dunaju so blagovolili darovati: Dr. Hugo Fink, zdravnik v Ajdovščini, več knjig; dr. J. Bretl, zobozdravnik v Ljubljani, več knjig; dr. E. Šlajmer, primarij v Ljubljani, 20 K; dr. Josip Starč, višji štabni zdravnik v Pragi, 10 K; dr. Janko Sernee, zdravnik v Celju, 5 K in dr. J. Derganc, zdravnik v Ljubljani, več knjig. — Vsem imenovanim gospodom darovalcem se klubov odbor najtopleje zahvaljuje. Da bo klub dosegal svoj namen, gojil strokovno izobrazbo in pomagal svojim članom prekoračiti velike težave in ovire na poti do njihovega cilja, se obenem obrača klub na človekoljubna srca ostalih slovenskih zdravnikov in klubovih prijateljev, da bi mu priskočili na katerikoli način na pomoč, posebno zdaj v začetku, ko je še kot vsako novorojeno dete izpostavljen mnogim nezagodam.

V mednarodni panorami na Pogačarjevem trgu je ta teden razstavljen najromantnejši del Francoske, prekrasna Dauphiné s slovitim kartuzijanskim samostanom v romantični soteski, po kateri je izpeljana najdrzovitejša cesta. Izmed zanimivih mest je omeniti Briancon in Grenoble. Serija je polna ne navadnih naravnih krasot. Prihodnji teden potujemo v Belgijo, in sicer v Antwerpen.

Mešno drsaljšče. Vsled nastalega hudega mraza odpade, oz. se preloži današnja kosturna veselica na mestnem drsaljšču za nekaj dni. Dan veselice se bo naznanil pravočasno.

K svojih „teti“ sta rekla predvčerajšnjem, da gresta v Škofjo Loko 18letni Leopold in 19letni Ivan Batkovič iz Leskoveca pri Krškem, pa sta jo hotela popihati po agetu Zwilchenbartu v Bazlu v Ameriko in se s tem hotela odtegniti vojaški suknji. Pri-povedovala sta, da ima teta v Škofji Loki gostilno in da jo morata obiskati. Policijski nadstrahnik Kržanju je pa na južnem kolodvoru vzlic vsem izgovorom ustavil in se je kmalu dognalo, da je teta, katero tako srčno želita videti, objubljenca dežela, kjer se neki cedita med in mleko, daljna Amerika. Prvi je imel seboj potni list na ime Franceta Škrablja iz postojnskega okraja, za katerega pravi, da ne ve, kdo mu ga je poslal, oba pa sta imela v obleki vsit za potovanje potreben denar. Oddali so ju o. kr. deželnemu sodišču.

Dva poroda na potu v bolnišnico. Včeraj dopoldne se je po elektronični železnici peljala v porodnišnico neka d. Javka, katero je že na poti prehitelo in je porodila v vozu mravo dete moškega spola, potem pa

so jo oddali, kamor je bila še sama namenjena. — Tudi danes zjutraj je hotela iti neka služkinja iz Trnovca v porodnišnico. Ker pa ni mogla dalje, so jo spravili v policijsko filijalko v Trnovem, potem pa poklicali babico, da jo je spremljala do porodnišnice.

Nesreča. Predvčerajšnjem je padla pri drsanju v železnih 13-letna posestnikova hči Marija Koščeva in si zlomila pod kolonom desno nogo. Prepeljali so jo v tukajšnje dež. bolnico.

Tatvina. Posestnikovu sinu Rajku Breskvarju je bil včeraj popoldne v gostilni Velikih čolnarskih ulicah štev. 17 ukraden črn suknjič, vreden 14 K. Tatvine je sumiliv neki okoli 30 let star tujec.

Delavske gibanje. Včeraj se je odpeljalo z južnega kolodvorja v Ameriko 64 Slovencev in 44 Hrvatov, 17 jih je pa šlo v Heb.

Izgubil je neki gospod dva bankovca po 100 K. Pošteni najditelj naj jih odda proti nagradi pri policiji. — Aleš Strniša je izgubil 18 K vredno konjsko odejo.

Jugoslovanske vesti. Hrvatski sabor. V včerajšnji seji je sabor nadaljeval debato o adresi. Kot prvi je govoril posl. Benak, bivši madjaron, ki je izjavil, da bo glasoval za addresso koalicije, ker se ujema s programom, na čigar podlagi je bil on izvoljen. Nato je govoril Starčevićanec dr. Vuk Kiš, ki je pobijal addresso koalicije in se izjavil proti temu, da bi Srbi uživali na Hrvatskem popolno enakopravnost. Ker ni bilo prijavljenega nobenega govornika, je predsednik zaključil debato, kar pa ni bilo po volji Starčevićancem, ki so jeli vsled tega silno razgrajati, da je moral predsednik sejo prekiniti. Ko se je vnovič otvorila seja, je oddelni predstojnik dr. Badaj odgovoril na interpelacijo posl. Novaka glede amnestije političnih zločincev in izjavil, da je vlada pripravljena priporočati v amnestacijo vse prave politične zločince in da je v tem oziru že vse primerno ukrenila. Interpelant se s tem odgovorom ni zadovoljil, pač pa ga je odobrila večina. Posl. dr. Vlad. Frank je interpeliral radi regulacije Save, Tomac radi nerednosti v obč. upravi v Grobniku. Novak pa radi šole v Vojakoviću Med čitanjem interpelacije je prišlo do ostrih spopadov med Starčevićanci in koalicijo, da se je morala seja opetovano prekiniti. Nadaljevala se je ob petih popoldne.

Zanimiva tiskovna pravda. Glasilo hrvatske stranke prava „Pokret“ javlja, da bo vložil tožbo proti „Hrv. Pravu“, „Hrvatstvu“, proti župniku Ungerju in kaplanu Babaniću radi obrekovanja, da je hrvatska napredna stranka dobila od francoskih prostozidarjev 240.000 frankov in svrhu, da bi njeno glasilo napadalo katoliško cerkev.

Slovinci v Ameriki. Na sveto noč je zaklal neki Anglež v Barbertonu 19letnega Antona Kastelica, doma iz Zaloga pri Skofelji. — Cerkev so kupili Slovenci v South Lorainu od Ircev za 13.000 dolarjev.

Najnovejša novica. Za izboljšanje častniškega napredovanja se ustanovi pri vsakem avstro-ogrskem polku služba štabnega častnika.

— 34 stopinj mraza so imeli včeraj v Galiciji. Neki vojak je na straži zmrznul, mnogim šolskim otrokom pa so zmrznile roke ali noge.

— Kralj Peter je popolnoma ozdravel.

— Bivši italijanski naučni minister Nasi, ki je zaradi velikih sieparij pobegnil, je bil v svojem rojstnem kraju v Trapaniju zopet izvoljen za državnega poslanca.

Dovtipen diplomat. Angleški diplomat in politik Labouchère je vkljub svoji starosti velik hudomušnež. Kot mladi ataše je bil premeščen iz Draždan v Carigrad; iz Londona so ga samo na kratko obvestili o premeščenju, drugega pa nič. Čez nekaj časa pa je vprašalo ministristvo zunanjih stvari brzojavno, zakaj še ni v Carigradu. Labouchère je takoj odgovoril, da mora potovati peš, ker mu niso poslali denarja, toda Anglija naj bo le mirna zaradi tega ter naj potpi, v Carigrad že se pride v pravem času. — Ko je bil poslanski tajnik v Washingtonu, je prišel v urad razburjen rojak, ki je hotel takoj govoriti s poslanikom. — „Poslanika ni v uradu“, mu je rekel Labouchère. — „Nič ne de,“ je jezno zahropel tujec, „počakam, dokler ne pride.“ — „Prosim sedite,“ mu je rekel tajnik ter mirno pisal naprej. Uro pozneje je vprašal nestrpani obiskovalec, kdaj se pravzaprav poslanik vrne. — „Tega vam ne morem odločno povedati.“ — „Toda znano vam pa mora le biti, da se vrne?“ — „Upam vsaj,“ je odgovoril mirno tajnik ter začel pisati novo poto. Tujec je nestrpno presedel še drugo uro, potem pa skočil s stola ter zavpil: „Ali pride v oni uri poslanik nazaj?“ — „To pač ne bo mogoče,“

je prijazno odgovoril tajnik. „V četrtek se je odpeljal v Evropo ter pride najbrže šele pojutrnjem na Angleško; ker pa hočete čakati, dokler se ne vrne, lahko pač še mirno sedite...“

Parška bisaga na Ogrskem. Premoženje katoliških škofij in samostanov na Ogrskem znaša po najnovejši statistiki: nadškofija v Ostrgonu 17 milijonov K, nadškofija v Kaloči 13 milijonov, škofija v Velikem Varadinu 11 milijonov, v Vesprimcu 9 milijonov, v Neutri 5 milijonov, v Erlavi 4.700.000, v Vaicnu 4.500.000, v Čsanadu 4.300.000, v Gjuru 4.090.000, na Sedmograškem 3.600.000, v Szatmaru 3.120.000, v Pečuhu 3.086.000, v Čipsu 2 milijona, v Soboti 1.900.000, v Bistrici 1.700.000, v Kostoini 1.145.000, v Rožnovu 1.145.000, v Stol. Belgradu 1.980.000 kron. Razen tega ima 13 katoliških redov 31 milijonov, tedaj skupno 222.539.106 K. Reče pa se lahko, da znaša privatno premoženje vseh škofov in redov vsaj še enkrat toliko, kakor so vredna posestva, ki jih je mogoče kontrolirati. In pri tem je dežela tako zanemarjena, da je sam naučni minister prof. Apponyi nedavno povedal, da 340.000 otrok sploh ne obiskuje šole. Treba bi bilo 4000 novih učnih moči, a denarja ni. Obresti onih 222 milijonov bi ravno zadostovale.

Sir za otroško hrano. Vsak sir ima mnogo rednih snovi. Ker pa je težko prebavljiv, ni za bolnike, posebno ne pri vročinskih boleznih in boleznih v želodcu in črevesju. Zato pa se tudi za otroke v splošnem sir ne more priporočati za hrano, posebno ni dajati sira otrokom pred 7. letom, posebno ako niso izredno dobrega želodca. Takih nazorov so namreč zdravniki na Nemškem. Nasprotno pa priporoča francoski zdravnik dr. Gallois sir (Gervais) naravnost za zdravlilo pri otrocih, ki imajo katar v želodcu ali črevesih, češ, da vse take bolezni nastajajo pri dojenčih vsled preobite mlečne hrane. Gallois zapiše takim otrokom sir z mlekom ter je dosegel dosedaj izborne uspehe.

Velike sieparije je uganjal po ameriških mestih zadnja tri leta neki starejši gospod, ki je nastopal pod imenom dr. Flower ter naznanjal, da je iznašel sredstvo, kako se delajo umetni diamanti, ki jih ni mogoče ločiti od pravih. Za svojo iznajdbo je znal pridobiti nad 10.000 oseb, katerim je izvalil do 20 milijonov kron.

Pesnik mornar. Predsedniku Rooseveltu so posebno mile pomorske povesti znanega ameriškega pisatelja Jannesa Connollyja. Pozval ga je k sebi ter je kmalu postal vsakdanji gost v „beli hiši“.

Roosevelt mu je svetoval, naj vstopi v ameriško vojno mornarico, da spozna življenje na ladjah. Connolly se je pokoril Rooseveltovi žeji ter se vkrcal na vojno ladjo „Alabama“, kjer se pokori disciplini kakor zadnji vojak. Pozneje se preseli še na druge ladje ter si povsod beleži svoje vtiske, da obogati pozneje ameriško književnost.

Zločinska policija. Profesor Klaatsch je imel nedavno v znanstvenem kongresu v Heidelbergu predavanje o avstralskih zamorcih ter povedal, da policija v zapadni Avstraliji počenja strašna nasilstva nad zamorskim plemenom. Policija odvajajo zamorske deklice v izgovorom, da jih morajo zaslišati pri sodišču, a potem jih posilijo. Policija celo daje nagrade ljudem, ki na ta način izneverjajo mladenke svojemu plemenu.

Romanje v Meko. Število letošnjih mohamedanskih romarjev v Meki presega že število 90.000. Od pantiveka še ni bilo toliko romarjev v enem letu. Tako veliko število je nastalo zato, ker je za rusko-japonske vojne iz mnogih pokrajin bilo romanje prepovedano, na drugi strani pa je bila karantena zaradi kuge v Bombaju, kar je sedaj odpravljeno.

Izpred sodišču. Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

„Dajmo ga malo pretepeti.“ Tako je nagovarjal fant Janez Weithauser svoja dva tovariša Franceta Lombardija in Petra Grajzerja — vsi iz Smedaika — ko so domov grede iz Bohinje gostilne na Klanec proti sv. Valburgi zagledali Miho Bačnika, ki je šel s kolesom peš za njimi. Korakali so počasi, da jih je Bačnik došel, na kar je zahteval — Lombardo, naj mu posodi kolo. Ker ta ni ustregel njegovi zahtevi, sunil je Lombardo z nogo v prednje kolo, da se je strlo. Nato so vsi trije Bačnika na tla podrli, suvali in premetavali dobro četrt ure in mu pri tem spahnili levi komolčni sklep. Obsojeni so bili vsak na 4 mesece težke ječe.

Tepež med sodelavci. Na Radeckega cesti je med krojaškimi pomočniki Globelnika nastal pre-

pir, iz katerega je nastal pretep. Pri tem je Franco Francokovič potegnul nož in z njim v hrbet sunil Ivana Kranjca. Obsojen je bil na 6 tednov težke ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. januarja Poslanska zbornica nadačuje danes razpravo o zvišanju duhovskih plač. To zvišanje bo veljalo davkoplačevalca skoro deset milijonov kron na leto. Zbornica hoče še danes končati s to razpravo in tudi še danes začeti z razpravo o vojaških predogih.

Dunaj 23. januarja Danes je imel proračunski odsek svojo zadnjo sejo. Predsedniku Kalthreinu se je pela običajna hvala.

Dunaj 23. januarja V ministristvu zunanjih del so zgodnje velike spremembe. Vidi se, da hoče minister Aerenthal temeljito pomesti med najvišjim uradščvom. Prvi sekcijski šef Berey zapusti svoje mesto in pojde kot zastopnik Avstrije na konferenco v Haag. Na njegovo mesto pride bivši trgovinski minister baron Call, ki je bil, predno je postal minister, v diplomatični službi, in sicer v Sofiji Drugi sekcijski šef, Gallenberg, mora tudi iti, in sicer postane poslanik v Stuttgartu. Na njegovo mesto pride član ogrske magnatske zbornice graf Pavel Eszterhazy Tretji sekcijski šef, Müller, ostane sicer za sedaj na svojem mestu, a tudi njegova čaka diplomatična služba na kakem brezpomembnem dvoru.

Dunaj 23. januarja. Danes zjutraj je bilo tu mr. za 21° Reaumurja. Na Trčskem sněž. Iz Rusije se poroča, da je tam zavladal strahovit mraz. Mnogo ljud je zmrznilo. Mraza je navadno 35° R. Pristan v Odesi je popolnoma zamrznil.

Dunaj 23. januarja. Danes se je začela obravnava proti ljubmcuronike Marije Zeller, opernemu pevcu Jos. Prochazki, ki je obdolžen cele vrste sseparij.

Budimpešta 23. januarja Odstopjustičnega ministra Polonyja je neizogiben, toda ni še gotovo, odstopi li Polonyi sam ali odstopi celo ministristvo. Danes ob 6 uri popoldna bo sija ministrskega sveta, v kateri se to odloči. Koa-lejca bi rada našla modus, da bi odletel samo Polonyi. Vlada je v težkem položaju, ker se boji Polonyijeve osvete Polonyi namreč grozi, da razkrije ne-čuvvene škandale in ker bi ta razkritja lahko povzročila politične komplikacije, zato se vlada in koalicija nemoreta odločiti, kaj bi storili.

London 23. januarja. Blizu Jama ke je vsled potresa izginil v morju cel otok, na katerem je bilo 1500 prebivalcev.

Geneno domace zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletji dobro znane, pristnega „Mollvege Seidlitz-praska“, ki se dobi za nizko ceno in kateri vpliva najbolj trajno na vse težkocbe prebavljanja. Originalna škatljica 2 K Po poštnem povzetju razpošilja ta prešek vsak dan lekar-nar A. MOLL, c. in k. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na de-želi je zrceno zahtevati MOLL ov preparat zaznamovan z varnostno znamko in pod-OBIRUM 1 16 2

Protihrahajem, luskinam in izpadanju las deluje najboljšee priznana Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 st. kl. m. v. z. s. v. o. d. o. m. s. k. r. o. n. a. Razpošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zeloga vseh preizkušanih zdravil, medic. mil. medicinal. vin, specijali- tet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.

Dež. lekarna M. Jana Leusteka v Ljubljani, R. sljeva cesti št. 1

Polig. novogradišnega Fran. Jožefova jubil. mesta. 10-4

FRANC JOZEFOVA

grenka voda.

Svila za neveste

od 85 kr. do gid. 11.35 per meter v vseh barvah. Franko in že oarinjeno se pošilja na dom. Bogata izbira vzorcev se pošilja s prvo pošto. Tovarna za svilu Hennberg, Zürich. 8 107-1

Darila.

Upravištvu našega lista so Metoda: Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. Slavja Paternost v Postojni K 690 nabranih v veseli družbi. — Živel!

Za Gregorčičev spomenik: Gospod Ant. Kocmur v St. Petru na Krasu K 270 — v imenu odbora 12. januarja 1907 v St. Petru na Krasu za Simon Gregorčičev spomenik prirejane veselice — Srčna hvala!

Svoto smo plodonosno naložili v „Kreditni banki“ kakor sploh vsa darila za Gregorčičev spomenik.

Umrli so v Ljubljani.

Dne 18. januarja: Alojzija Mayer, tov. poslovodja hči, 1 mes. Martinova cesta 5. Pljučnica — Ana Vapotič, kamnosekova hči, 21 in pol leta. Zaloška cesta 7. Bronchitis capill.

Dne 19. januarja: Stefana Oven, delav-čeva hči, 21 dni. Karolinska zemlja 11. Zivljenska slabost — Marija Kranjc, straž-nikova vdova, 47 let. Radeckega cesta 12. Spridenje jeter. — Marija Melic, kajzarjeva hči, 11 let. Črna vas 42. Srčna kap.

Dne 20. januarja: Janez Kočar, mesarjev sin, 21 let. Hradeckega vas 23. Božjast — Fran. Jančič, pleskar, 34 let. Komenskega ulice 36. Jetika.

Dne 21. januarja: Anton Gorjan, delav-ec, 39 let. Radeckega cesta 11. Jetika. — Marija Lipovec, delavka, 36 let. Velike čolnarske ulice 1. Jetika. — Gabrijela Keber, trgovčeva žena, 21 let. Stari trg 11. Anae-mia, Endometritis septica.

V deželni bolnici: Dne 17. januarja: Neža Fiak, šivilja, 62 let. Catarrh. intestin. chron. — Ivan Ar-har, dninar, 55 let. Jetika. — Josip Jere, dninar, 45 let. Pljučnica.

Dne 18. januarja: Ivan Keržišnik, rač. podčastnika sin, 1 in pol mes. Dispepsa. Dne 19. januarja: Marija Zajc, delav-čeva žena, 53 let. Srčna hiba — Fran. Spe-lak, gostač, 69 let. Ostarelost

Borzna poročila.

Ljubljanska „Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dun. borze 23. januarja 1907.

Maločasni papirji.	Denar	Blago
2% majska renta	99 25	99 45
2% srebrna renta	100 15	100 35
4% avstr. kronska renta	99 35	99 55
4% zлата	117 25	117 45
4% ogrska kronska renta	99 95	99 15
4% zлата	114 40	114 60
4% posojilo dež. Kranjske	99 10	100 0
4% posojilo mesta Spjel	104 50	101 60
4% posojilo mesta Zadar	99 85	100 85
4% pos. -herc. železniško	99 85	100 85
4% posojilo 1902	99 80	99 70
4% češka dež. banka k. o.	99 40	99 90
4% z. o.	100 —	101 85
4% zast. pisma gal. dež.	100 —	101 85
4% hipotetne banke	100 —	101 85
4% pešt. kom. k. o. z	105 8	106 80
4% 10% pr.	100 —	101 —
4% zast. pisma innerst. hranilnice	100 —	101 —
4% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100 —	100 50
4% z. pis. ogr. hip. ban.	100 —	100 35
4% obl. ogr. lokalnih že-leznice d. r.	100 —	100 20
4% obl. češke ind. banke	100 —	101 —
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč	99 90	99 70
4% prior. dolenskih želez.	98 7	99 75
4% prior. juž. želez.	316 75	318 75
4% avstr. pos. za želez. p. o.	100 7	101 70

Srečke.	Denar	Blago
4% od l. 1860/1	156 75	158 75
4% od l. 1864	266 5	2 85
4% nizke	15 50	5 60
4% zem. kred. I. emisije	276 25	288 25
4% II.	284 4	294 4
4% ogrske hip. banke	83 3	86 1
4% srbske a frs. 100 —	100 —	108 50
4% turške	68 4	69 4
4% sasilika	28 8	24 60
4% kreditne	448 —	4 8 —
4% inomoške	77 —	85 —
4% Krakovske	88 —	95 —
4% Ljubljanske	86 —	81 —
4% Avstr. rdeč. križa	47 50	49 50
4% Ogr.	28 25	30 25
4% Rudolfove	26 —	65 —
4% Salcburške	82 —	85 60
4% Dunajske kom.	600 —	608 —

Dezilne.	Denar	Blago
4% južne železnice	175 25	175 25
4% Državne železnice	691 —	692 —
4% Avstr.-ogrske bančne deln.	1781 —	1791 —
4% Avstr. kreditne banke	887 50	889 50
4% Ogrske	837 50	848 50
4% Zimnostenske	244 75	245 75
4% Premogokop v Mostu (Brux)	749 —	745 —
4% Alpinske montan	621 60	625 60
4% Praške želez. ind. dr.	2683 —	2691 —
4% Rima-Murányi	674 10	673 10
4% Trboveljske prem. družbe	280 —	282 —
4% Avstr. orožne tovr. družbe	660 —	670 —
4% Češke sladkorne družbe	141 —	145 —

Valute.	Denar	Blago
4% C. kr. cekia	11 35	11 39
4% 30 franki		

Meteorologično poročilo.

provincija	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebe
22	7:34	-16.8	sr. zahod.	jasno	
23	7:54	-9.1	sl. sever.	megla	
	7:57	-13.4	sr. jvžn.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 21.8 normala: 2.2 — Padavina — mm 1.0

Fosojilnica v Trebnjem naznana tužno vest, da je tje do letni odborik, gospod

Josip Malenšek

posestnik in gostilničar v Trebnjem

danes v 79. letu starosti, preminil. Pogreb bude 23. t. m. ob osmih zjutraj. 286

bedj mu lahka zemlja in trajen, hvaležen spomin.

Trebnje, 2. prosica 1907.

Náčelstvo.

Matevž in Frančiška Černe javljata v svoji in v mrti svojih hčera **Ano, Marije, Josipine** vsemu sodružikom, prijateljem in znancem prežnu vest da je tjuj iskreno ljubljena hči, ozir ma sestra, g sp dična

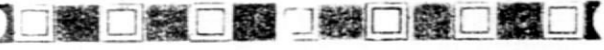
Frančiška Černe

danes dne 21. t. m. ob polutreh pop po dolgi, mučni boleznj, previdna s svetimi zakramenti za tmarjore, v 26. letu starosti in v Gos. odu zaspala.

Pogreb bo v četrtek, dne 21. t. m. ob 3 ur iz hiše št. 6. na tukajšnje pokopališče k Sv. križu.

Sv. maše za dušice se bodo darovale v raznih ekvah. Ne ozalivo pokojnico priporočamo blagemu spomnu. 288

V Ljubljani, dne 22. januarja 1907.

Pletilnica M. FRANZL sprejme

6 izurjenih delavk za pletenje nogavic na stroje.

Ljubljana, Privoz št. 10. 282-2

Puntigamska pivnica

Jurjaški trg št. 1.

Cenjenemu občinstvu najljubšeje naznanjam, da bodem prirejal

vsak četrtek koncert

Prvi koncert bo **Jutri, dne 24. januarja t. l.**

Švira dobrozvočni sekstet na lok.

Začetek vsakikrat točno ob pol 8. Vstop prost.

K mnogobrojni udeležbi vabi **Franc Remić,** restavrat.

275

Izšla je knjiga

KORISZKA.

Povest iz gledaliških krogov ljubljanskih v polupreteklem času.

(Ponatis iz „Slov. Naroda.“)

Ta povest je jako zanimiva ter izborno opisuje dogodke neke koristke izza časa Mondheimovega gledališkega ravnateljstva.

Cena broširano 80 v., po pošti 1 K. Dobi se v knjigarni **L. SCHWENTNER v Ljubljani** Prešernove ulice.

Dijak

iz dobre hiše se sprejme k boljši rodbini na dobro hrano in stanovanje.

Kje, pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 27-1

Proda se popolnoma nov Meyerjev

konverzac. leksikon

peta izdaja, s štirimi nadaljnimi letniki (skupaj 21 zvezkov).

Kje? pove iz prijaznosti upravn. „Slov. Naroda“. 281-2

Lepo stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopalne sobe, pralnice in z dragi ertisthnamj, se takoj po ugodni ceni odda.

Nastančenie pri **A. Sušniku na Zaloški cesti št. 21.** 29-1

Noben trgovec

naj ne kupi za novo leto 1908 reklamnih koledarjev

deklar si ni ogledal moje **krasne velikanske** kolekcije.

Posrečilo se mi je pridobiti **edino zastopstvo** za juž avstr. deželce od 288-1

prvih dveh svetov. tovarn

in imam vsled tega nje **najlepše in najinteresantnejše,** temveč tudi

najcenejše koledarje.

Kdor si želi kolekcijo ogledati, naj mi blag. po dopisnici naznani na kar iste predložim.

Ivan Bonač v Ljubljani.

Najvišja odlika na mednarodni razstavi v Milanu leta 1906 (avstr. juror).

Ivan Kunst

na J. senicah Fužinab na Gorunjskem pše due 19 oktobra t. l da je

železnato vino

lekarinarja **Piccolija v Ljubljani na Dunajski cesti**

edino sred tvo zoper njeg vo bolezen in prasi, naj se nu pošljejo še tri steklenice.

Pollitrska steklenica 2 K, 4 pollitrske steklenice v Ljubljani K 720, za zunaj z zavojem vred K 780. Zunanja naročila točno. 4387-2

Glavna zaloga za Kri jako: **FR. SZANTNER** Ljubljana, Seltenburg, ul. 4.

Lovci! Turisti! Vojaki!

Vprašajte svoje tovariše o vspehu nepremočljive masti za usnje

„Heveax“

4412-14 Prospekte pošilja **Laborat. ph. Kubanyi v Sisku na Hrvaškem**

Laborat. Kubanyi v Sisku. Z Vašim Heveaxom sem jako zadovoljen, ker je to najboljše nepremočljivo mazilo za usnje, kar jih poznam. **Kamillo Morgan** lovski pisatelj (častni preds. „kluba ovcev“ na Dunaju).

Strauka brez otrok išče za februar

stanovanje

obstoječe iz 1 sobe in kuhinje ter 1 sobe s posebnim vhodom.

Ponudbe pod „L. B.“ poste restante glavna pošta, Ljubljana. 247-3

Vajenca

za kleparsko obrt, pošteni staršev, in **pomočnika**

sprejme **Karel Neumann na Jesenicah, Gorenjsko.** 156-5

Vydropske tovarne hranil v Pragi VIII. Cenobnih zastoj.

Predhodno naznanilo.

V četrtek, 24. januarja 1907 priredi

v mešč. hotela „Lloyd“ podpisani za svoje prijatelje in znance

domači ples

Švira Društvena godba. Začetek ob osmih. Vstopni a l krono. K mnogobrojnemu obisku vabi z velespeštvomjem **Dragotin Tausers,** restavrat.

214-2

„Kašelji!“

Kdor tega ne uvažuje, se pregreši na svojem lastnem telesu! **Kaiserjeve**

prsne karamele s tremi jelk-mi. Zdravniško preizk šeno in priporočeno proti kašlu in hrpavosti katarn, zasliženju in katarnu v požiralniku.

5120 Opatarsko poverjenih izpricaval potrjuje, da drže, kar ohtajajo

Zavoj 20 in 40 vin. Zalogo imajo v Ortovi lekarni poleg železnega mostu v Ljubljani, v lekarni Jos. Mayr v Ljubljani, v dež. lekarni pri Mariji Pomagaj Milena Leusteka v Ljubljani, pri Ubaldu ol Trnkoczju in pri G. Piccoliju v Ljubljani. — V Novem mestu v lekarni S. pl. Siodovič. — V Vipavi v lekarni I. Hus. — V Ribnici v lekarni pri sv. Stefanu Jos. Andik. — V Idriji v lekarni Daniel Piro. — V Metliki v lekarni Ivan Gjurčič, v R. dovlici lekarnar A. Robiek, v Novem mestu lekarnar Jos. Matkovič. — Hinko Bruli, lekarnar v L. tuj. 4101-11

Trgovski pomočnik

18 let star, specerj-ke stroke, zmožen slovenščine in nemščine v g voru in pisavi, ter v lešedi tuji nekonično laščine, želi službo premeniti.

Naslov: **D. Repe, Bled.** 181-1

Služba obč. obhodka

ve d bi pri županstvu v **Naklem na Goriškem, pošta Divača.**

Plače je sedaj 64 kron na mesec; ie pa tudi nekaj postranskega za-lutka. Zahteva se znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi, kolikor toliko pa tudi nemškega in sposobnost za pi saraka dela.

Obhodka mora raznaati spise in bit za to zdrav. Nevojaki in takšni, ki so samskega stanu in tvojjo tudi kaj laski, imajo prednost. 246-1

Ponudbe **do kone tega mes.; nastop službe takoj.**

Ženitna ponudba.

Mladenič v najlepših letih, ki ima lepo posest. o in trgovino v Ljubljani, se želi seznaniti z gospico pod 25 leti staro, ki ima gotovine okoli 10.000 K

Ponudbe naj se pošiljajo do konca tega meseca na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod šifro „578“, če mogoče s sliko vred, katera se vrne takoj. Za tajnost se jamči. 280-1

Energičen oskrbnik in upravnik

se sprejmeta. Prvi za večjo graščino na Hrasu em, kjer je intenzivno polje delstvo. Z hteva se zmčno-t v plošnem kmetijstvu, praktičnost v vinoreji, zemljmerstvu, drenaži, ravnanju s kmetijskimi stroji in vednosti v administraciji in d. j. um kajigov. datvu.

Dugi za graščino na Kranjskem, več travništva, živinoreje, in lekarstva sadereje in enojnega kujgovodstva. Ozaralo se bude samo na take prosilce, kateri imajo res veselja do poklica in se izkazujejo z dobrimi referenci, da so sodelovali že kot stano stonki. Prošnje s prepisi izpriceval, ki se pa ne vrnejo sprejema iz pr. raznosti **Ferdo Tomazin, ekonom v Zagorju ob Savi.** 563-2

Vljudno se priporoča trgovina s klobuki in črevlji

Ivan Podlesnik ml. Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga, solidno blago. 3512 Cene zmerne. 34

Stanovanje

v hiši Komenskega nlice št. 26, obstoieče iz 3 sob s pripadki, se odda za februar ali pa maj termin. 221-1

Dob o idoča gostilna

so preda ali za več let odda v najem. 284-2

Kje, — pove upravn. „Slov. Naroda“.

Redka priloznost!

V velikem industrijalnem kraju na Gorenj-kem, v Trzinu, kjer se bo spomlad zidala tudi železnica, se radi proselitve odda takoj večja, dobro idoča **trgovina**

z mešanim blagom na lepem prostoru sredi trga z bagom vred ali tudi brez blaga. 227-3

Ponudbe so poslani na **Leopolda Lavš, Trzič ali A. Renko, Celovec.**

Potnika za eter. olja in esence

za planinske dežele išče za tak jstara, zmčnuja tvorilca. Samo osebe prve vrste, ki so že po več let potovale tankaj za kakšno konkurenčno tvoro, naj svoje ponudbe z navedbo zabtevane plače in z referencami pošljajo p d „Uveden in soliden 5603“ na upravništvo „Slov. Naroda“. 213-3

Talanda Ceylon čaj

Marka prve vrste. Ugaja vsakemu poznavatelju. Dobi se v zavojih à 20 h do K 2-—

hiša

Z gospodarskim poslopljem, hlevom in vrtom tik hiše in vodnjakom na dvorišču.

Hiša je zelo pripravna tudi za kakega rokodelca, katerih je tu silno malo. 217-3

Več se izve ustmeno ali pismeno pri **Milanu Žnideršič v Matenjuvasi pri Prestranku na Notranjskem.**

Ženitna ponudba.

Naobražena gospica na deželi, stara 23 let, prijetne unanosti, visoke, vitke rasti, izurjena v kuhinji in v hišnih delih ter s premoženjem 30.000 kron. se želi seznaniti z inteligentnim gospodom uradnikom ali trgovcem. 282

Prijazne ponudbe naj se blagovolijo do 10. februarja t. l. naslavljati na glavno pošto v Ljubljani poste restante pod naslovom „Božena“.

Prenosne peči s kotlom.

Izvrstne za zavretje vode in kuhanje perla, za parjenje živinske kims, za kuhanje klobas in mesa za industrijalne namene vsake vrste.

Chr. Garms, Podmokli (Hodenbach)

212-3 V veliki sil tvorni za železnih peči. Ceniki zastoj od 40 350 L vsob.

Sprejema zavarovanja šloveškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Veak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi. Rez. fondi: 34,788.837-76 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 87,176.383-75 K. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica nase države z vseskozi slo. ansto-nerodno upravo. Vsa pojanila daje: **Generalni zastop v Ljubljani, čigar pisarno so v lastnej bančnej hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.**

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, kadar posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička dodatno podporo v narodne in občnokoristne namene.

Prva domača slovenska pivovarna G. AUER-jevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Številka telefona 210.

priloga slavnemu občinstvu in spoštovanim
gostilničarjem svoje izborni

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Pozor, gospodje in gospodične!

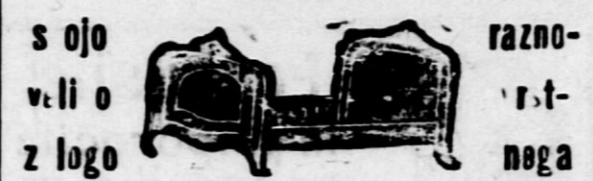
V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju — **KAPILOR št. 2.** Povzroča da postanejo lasje dolgi in gosti, odstrani prhljaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi se za vsako družino in za vsako poslovalno in zdravilno stano poslati prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene po naslovu

4665 6 II **PETER JURISIČ**
lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.

Vid Bratovž

Sv. Jakoba nabrežje 25

priloga cenj. občinstvu iz mesta in z dežele kakor tudi ženinom in nevestam

s oboj razno-
velo vrst-
z logo noga

pohištva

po najnižjih cenah.

Pozor gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je **KAPILOR št. 1.** Odnosi, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naročila naj bi se za vsako družino in za vsako poslovalno in zdravilno stano poslati prosto na vsako pošto lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K. Naroča naj se samo od mene po naslovu

Naročite samo pr. meni pod naslovom
PETER JURISIČ,
lekarnar v Pakracu šte. 66 v Slavoniji.
I 4 66 5

COGNAC 4436-13

CZUBA-DUROZIER & CIE

francoska tvornica konjaka Promontor. Dostava na posloval.

Ustanovljena 1894.

Zefire, batiste bombaževe in volnene, krizete, oksford-, lanena in bombaževa platna, kanaf-sa, gradle, šifone, žepne robce, brisače, namizno in posteljno prtenjelo in druge razne tkanine, ki jih rabijo č. gospodinjje

ponuja poceni češka trdnja 278 I

FRANTIŠEK HUDEC

v Novem Mestu na Metuju. (Češko.)

Vzorci dobite brezplačno in franko. Pišite slovensko ali nemško.

Št. 1941. 28-1

Razglas.

C. kr. vojno ministrstvo je povečalo šolo mornariških gojencev v Šbeniku. Ker se potemtakem letos sprejme v vojno mornarico več gojencev kot doslej, se naznanja, da so pogoji za sprejem pri mestnem magistratu v pisarni vojaškega referata na ogled.

Sprejmo se mladeniči, ki so nad 15 let a ne nad 17 let stari.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 17. januarja 1907.

Cerjenim nevestam in ženinom

priloga

svoje veliko zalogo raznovrstnega blaga v največji izbiri po najnižjih cenah kakor: zakonske prstane, prstane s kamni, broške, uhane, verižice, okraske ter drugo zlato, srebrnino in briljante. Švicarske ure najslavnejših znamk, kakor tudi salonske stenske ure in budilke.

Z veleupoštovanjem 145-4

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg št. 28. nasproti rotovža.

Velik cenik na zahtevo zastoj:

Samo pristna

goriška

in različna vina

se tučij najceneje 203-2

Goriškem vinotoku
Ljubljana
Stari trg 13.

Pred nakupom

oglejte si velikansko 3

sukneno zalogo

R. Miklauca

v Ljubljani, Špitalske
ulice šte. 5.

Ostanki pod ceno!

Vsertransko hvalo in priznanje

Je dosegel letošnji

KOLENDAR za kmetovalca 1907

Uredil dež. nadzornik J. Legvart. II. zelo pop. letnik z vsebino: Kratek opis umne živinoreje; zlata pravila o živinoreji, krmljenje goveje živine in prašičev. Prašičjereja, mlekarstvo, preiskovanje mleka, bolezn. mleka. Oid-ovanje travnikov, narava in osuševanje travnikov, umetna in naravna gnojila. Sadjarj, naprava sadovnjaka. Vinoreja, priprav. dobrega vina. Kmetiški zakoni. Hmeljarsvo. Kalendar, sejni in še mnogo drugega. Večan je letos v posebno močno platno.

Cena s pošto K 1-80 76 6
Naroča se pri

Ivanu Bonaču v Ljubljani.

Vsled prihranitve dragega povzjetja se naj snesek naprej dopušlje.

Noben vesten gospodar naj ne bo brez tega potrebnega kalendara.

Ferdo Primožič

mizarski mojster 120 4

Ljubljana, Milšerjeve ulice 5.

Izdeluje vsa stavbna in pohištvena dela, oprave gostilne, hotelov in prodajalnic. — Načrti in proračuni brezplačno. — Izdeluje vse vrste parketov in deščic za tla, njih polaganje in voščenje, kakor tudi popravo starih in snajenje stanovanj. — Prodaja in pošilja tudi po pošti domače voščilo (kuhani vosek). — Sodobno delo, točna in cenovna postrežba.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda.

Veljaven od dne 1. oktobra 1906. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

- 10:10 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Celovec, Glandorf, Saiburg, Inomost, Linc, Budejevica, Praga.
- 11:17 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
- 13:30 zjutraj Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Saiburg, Inomost, Bregenc.
- 15:05 popoldne Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Straža-Toplice, Kočevje.
- 16:00 popoldne Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Celovec, Stajer, Linc, Budejevica, Praga, Dunaj zahodni kolodvor.
- 17:08 zvečer Osebn. vlak v smeri: Novo mesto, Kočevje.
- 17:35 zvečer Osebn. vlak v smeri: Trbiž.
- 19:23 ponoči Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica c. kr. drž. žel., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, Inomost, Monakovo.

Dohod v Ljubljano juž. žel.:

- 7:09 zjutraj Osebn. vlak iz Trbiža.
- 8:44 zjutraj Osebn. vlak iz Novega mesta, Kočevja.
- 11:10 predpoldne Osebn. vlak iz Gorice c. kr. drž. žel., Trbiža, Celovca, Linca, Prage, Dunaja zahodni kolodvor.
- 12:32 popoldne Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
- 14:30 popoldne Osebn. vlak iz Selčala, Celovca, Inomosta, Monakovega, Beljaka, Trbiža, Gorice c. kr. drž. žel., Trsta c. kr. drž. žel.
- 18:35 zvečer Osebn. vlak iz Straže-Toplice, Novega mesta, Kočevja.
- 18:45 zvečer Osebn. vlak iz Prage, Linca, Dunaja juž. žel., Celovca, Beljaka, Trbiža, Trsta c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.
- 11:34 ponoči Osebn. vlak iz Pontalija, Trbiža, Trsta c. kr. drž. žel., Gorice c. kr. drž. žel.

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

- 7:28 zjutraj Mešani vlak v Kamnik.
- 2:05 popoldne Mešani vlak v Kamnik.
- 7:10 zvečer Mešani vlak v Kamnik.
- 10:45 ponoči Mešani vlak v Kamnik. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.)

Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:

- 6:49 zjutraj Mešani vlak iz Kamnika.
- 10:59 predpoldne Mešani vlak iz Kamnika.
- 6:10 zvečer Mešani vlak iz Kamnika.
- 9:55 ponoči Mešani vlak iz Kamnika. (Samo v oktobru in le ob nedeljah in praznikih.) (Odhodi in dohodi so naznačeni v srednjeevropskem času.)

C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Na svetovni razstavi v St. Louisu 1904 najvišja odlikovanje „G and Prix“ 1327 14 11

Zahtevajte povsod z varstveno znamko

Globus v rdečem traku

čistilni ekstrakt

Globus

ker ponujajo mnogo manj vrednih ponaredb.

Edini izdelovalec

FRIC SCHULTZ, deln. družba, Lipsko.

Rastlinska mast Vegetal

Najčistejša kakovost. Dobi se povsod.

VREDNOSTNI DODATKI NA VSEH ZAVOJIH

Glavna založba „Vegetal“: BERNHARD SCHAPIRA, Dunaj, III 2.

Ohranitev zdravja temelji v prvi vrsti na ohranitvi zdravega želodca.

Vsi, ki nimajo slasti, ki jih muči gorečica, slabo prebavljanje, zaslezenje želodca, telesno zaganje in zaradi tega onemoglost in utrujenost, vsi ki ne morejo uživati navadne hrane, ki po jedi tožijo o želodčnih bolešnih, zaganju, slabosti, napenjanju, vzpehavanju, glavobolu in drugih nerazlikah želodca, rabijo z najboljšim uspehom že desetletja kot „Marijacejske kapljice“ slišno znane in priljubljene

Bradyjeve želodčne kaplice

ki se zaradi specifično tek zbujačnega in želodec krepičajočega učinka izkazujejo kot neprekosno povsod tam, kjer je treba jaiti prebavni aparat n. pr. pri slabokrvnosti, bledičnosti in ob času prebojenja po težkih boleznih

ker je od znanja slasti odvsn tui vse druge počitje, Ker pod imenom „Marijacejske kapljice“ pogosto prodajajo ponaredbe, jih zahtevajte vedno pod imenom **Bradyjeve želodčne kapljice**, ki morajo na zunanjem ovitku in na navodilu poleg Marijine slike s cervkijo kot varstvene znamke, nositi tudi podpis **C. Brady**. Najgotoveje se varujemo ponaredb, če naročamo naravnost pri edinem izdelovalcu **C. Bradyjeva lekarna** na Dunaju I. Fleischmarkt 1 386 odkoder se razpošilja poštnine prosto in brez daljnih stroškov 6 steklenic za 5 K ali 3 dvojnate steklenice za K 4-50. 3787 6